

IZVJEŠTAJ O RADU

AGENCIJE ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2014. GODINU

Sarajevo, 2015.

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	5
1. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE STATISTIKE	5
1.01 Statistika stanovništva	5
1.02 Statistika tržišta rada	6
1.03 Statistika obrazovanja.....	6
1.04 Statistika kulture.....	7
1.06 Raspodjela dohotka i uslovi života.....	7
1.07 Statistika socijalne zaštite	8
1.10 Statistika kriminaliteta	8
2. MAKROEKONOMSKE STATISTIKE	9
2.06 Statistika cijena.....	10
2.07 Statistika robne razmjene s inostranstvom	10
3. POSLOVNE STATISTIKE	11
3.01 Godišnje poslovne statistike.....	11
3.02 Kratkoročne poslovne statistike	13
3.04 Statistika transporta.....	17
3.06 Statistički poslovni registar	17
4. STATISTIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA.....	20
4.01 Statistika poljoprivrede	20
4.02 Poljoprivredne strukture	21
4.04 Poljoprivredni računi i cijene	22
4.05 Statistika šumarstva	22
4.06 Statistika ribarstva	23
5. VIŠEPODRUČNE STATISTIKE	24
5.02 Strategija Evropa 2020 i strategija održivog razvoja	24
5.03 Statistika okoliša	24
5.04 NUTS klasifikacija	25
5.06 Nauka, tehnologija, inovacije	25
5.07 Informaciono društvo	25
5.09 Računi okoliša i klimatske promjene.....	26
6. PODRŠKA ZA STATISTIČKE PROIZVODE - INFRASTRUKTURA.....	27
6.01 Klasifikacije	27
6.03 IT podrška, standardi i alati za statističku proizvodnju.....	28
6.06 Informisanost i diseminacija	28
6.09 Međunarodna saradnja i evropske integracije	29
7. ADMINISTRATIVNA PODRŠKA	31
7.01 Upravljanje IT infrastrukturom	31
7.02 Ljudski resursi	31
7.03 Upravljanje finansijskim sredstvima	32
PROBLEMI U REALIZOVANJU PLANA RADA AGENCIJE ZA STATISTIKU BiH	33
P R I L O Ž I:	
PREGLED PUBLIKOVANJA U 2014. GODINI	37
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ o izvršenju Statističkog plana od posebnog značaja za BD BiH u 2014. godini	41

UVODNA RIJEČ

U roku od tri mjeseca od isteka kalendarske godine, direktor Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine podnosi godišnji izvještaj o radu Agencije za statistiku BiH Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (član 22. Zakona o statistici Bosne i Hercegovine - Službeni glasnik BiH, br. 26/04 i 42/04).

Izvještaj je strukturisan na način da korisnicima statističkih podataka i institucijama koje prate naš rad, pruži integralnu sliku rada Agencije u jednoj poslovnoj godini, a u odnosu na prioritetne zadatke koji su definisani u godišnjem *Planu rada Agencije za statistiku za 2014. godinu, Statističkom programu Bosne i Hercegovine za period 2013 - 2016.* i *Strategije razvoja Statistike BiH 2020.*

Tokom proteklih godina Agencija za statistiku BiH bilježi znatan porast korisničkih zahtjeva za statističkim podacima, koji u današnjem svijetu postaju nužni za osmišljavanje mjera ekonomske i socijalne politike te praćenje njihovih učinaka. Pretpristupni programi, programi Evropske unije i strukturni fondovi koji su dostupni Bosni i Hercegovini povećavaju potrebu za statističkim podacima na svim nivoima, dok integracija statističkog sistema Bosne i Hercegovine u Evropski statistički sistem (ESS) stavlja naglasak na kvalitet i uporedivost statističkih podataka Bosne i Hercegovine sa podacima drugih država članica Evropske unije. Prilikom provođenja osnovnih ciljeva i aktivnosti za njihovo postizanje poštivan je nacionalni i evropski pravni osnov, dobra praksa kao i zahtjevi domaćih, evropskih i drugih međunarodnih korisnika zavisno o raspoloživim resursima (finansijski i kadrovski) koji su na raspolaganju statističkim institucijama u našoj zemlji.

Kako bismo osigurali da statistički podaci koje proizvodimo ostanu relevantni za potrebe korisnika, Agencija za statistiku uvodi nova istraživanja, nastavlja poboljšavati kvalitet i obuhvat istraživanja koja provodi, dok u saradnji s nosiocima administrativnih izvora podataka kontinuirano radimo na njihovom preuzimanju kao i povećanju pouzdanosti i usklađenosti takvih podataka s međunarodnim standardima.

Statistička aktivnost koja je obilježila 2014. kao i prošlu godinu je svakako provođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH. U 2014. godini većina aktivnosti vezanih za popis su obavljene u *Centru za unos, kontrolu i obradu podataka*. Očekivanja širokog kruga korisnika od popisa su velika, te iz tih razloga Agencija i entitetske statističke institucije čine maksimalne napore da uspješno provedu i preostale aktivnosti vezane za popis.

Agencija je uspješno provela statističke aktivnosti i istraživanja, planirana u Planu rada Agencije za 2014. godinu.

U 2014. godini Agencija je realizovala i provela (u saradnji s entitetskim zavodima za statistiku) 175 statističkih istraživanja i aktivnosti. Agencija je publikovala 303 saopćenja; 19 godišnjih tematskih biltena; 8 metodoloških dokumenata. Objavljene publikacije i saopćenja su lektorisana i pripremljena na sva tri lokalna jezika: hrvatski, bosanski i srpski te engleski jezik.

Fadil Fatić
Zamjenik direktora

1. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE STATISTIKE

1.01 Statistika stanovništva

Vitalna statistika

U toku 2014. godine pripremljena su i objavljena četiri saopćenja o prirodnom kretanju stanovništva.

Urađene su tabele za nivo BiH iz oblasti vitalne statistike za 2013. godinu (konačni podaci) i objavljene u tematskom biltenu Demografija, kao i tabele po zahtjevima EUROSTAT-a i UN-a.

U saradnji sa UNICEF-om rađeno je na projektu MONEE, u sklopu kojeg su dati podaci za 2013. godinu za više oblasti.

Statistika migracija

Agencija za statistiku BiH nadležna je da publikuje podatke na državnom nivou u vezi unutrašnjih migracija. U februaru 2014. godine objavljeno je saopćenje o unutrašnjim migracijama za 2013. godinu. U ovom saopćenju obuhvaćeni su svi stanovnici BiH, razvrstani po spolnoj i starosnoj strukturi, koji su registrovali promjenu njihovog prebivališta, uključujući i kretanja između entiteta i Brčko distrikta BiH. U saopćenju su takođe dati podaci o ukupnom broju doseljenih i odseljenih osoba u FBiH, RS i Brčko distriktu BiH, kao i podaci o migracionom saldu. Vezano za statistiku vanjskih migracija učinjen je značajan napredak.

Popis stanovništva domaćinstava i stanova

Agencija, u saradnji s Federalnim zavodom za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine i Republičkim zavodom za statistiku Republike Srpske u periodu od 01. do 15. oktobra 2013. godine obavila je Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH.

Nakon provedenog Popisa u periodu od 02. do 10. novembra 2013. godine provedena je postpopisna anketa na dijelovima teritorije BiH izabranim u uzorak (107 općina, 240 popisnih krugova).

Svi popisni obrasci i prateći metodološki dokumenti napravljeni su u skladu sa UN/CES Preporukama za popise stanovništva i stambenog fonda u 2010. godini i Uredbom br. 763/2008 Evropskog parlamenta i vijeća o popisima stanovništva i stanova.

U 2014. godini većina aktivnosti vezanih za popis su obavljene u Centru za unos, kontrolu i obradu podataka. Rad na poslovima ručne pripreme, kontrole obrade podataka i skeniranja počeo je 27. januara 2014. godine.

U samom početku rada u *Centru za unos, kontrolu i obradu podataka* je bilo angažovano ukupno 277 vanjskih saradnika na ručnoj pripremi, kontroli obrade podataka, kontroli skeniranja i operatera na izdavanju materijala. Proces skeniranja podataka je završen te je vanjskim saradnicima angažovanim na poslovima skeniranja završen ugovor sa 31. 10. 2014. godine.

Svi vanjski saradnici angažovani u *Centru za unos, kontrolu i obradu podataka* su završili svoj angažman sa 31. 12. 2014. godine. Trenutno u centru za unos i obradu podataka radi statističko osoblje iz sve tri statističke institucije zaduženo za dalju obradu i analizu popisnih podataka.

Postpopisna anketa

Tokom 2014. godine prilagođena je softverska aplikacija za unos podataka i izvršen dupli unos podataka Postpopisne ankete (PPA) Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013., otklonjene greške unosa te dobivena baza sirovih podataka PPA kao osnova za analizu kvaliteta podataka prikupljenih u Popisu.

Napravljena je kombinovana baza sirovih podataka koja sadrži podatke iz PPA i Popisa kao osnova za uparivanje podataka iz ta dva statistička istraživanja. Izvršeno je uparivanje svih statističkih jedinica (osoba, domaćinstava i stanova) između PPA i Popisa i dobiveni preliminarni rezultati koji će biti osnova za izračunavanje indikatora kvaliteta obuhvata Popisa.

1.02 Statistika tržišta rada

Statistika zarada, zaposlenosti i nezaposlenosti

Urađene su tabele na nivou BiH za oblast koja pokriva prosječne zarade (bruto i neto plaće), zaposlenost i nezaposlenost. Podaci po ekonomskim aktivnostima (sektorima) iskazuju se na mjesečnom, kvartalnom, polugodišnjem i godišnjem nivou. Diseminacija se vrši kroz saopćenja i objavljivanjem na web stranici Agencije za statistiku BiH u različitim formama, kao i mjesečnom objavljivanju u Službenom glasniku BiH.

Anketa o radnoj snazi

Agencija za statistiku BiH zajedno sa statističkim entitetskim uredima provela je i završila po deveti put, samostalno, Anketu o radnoj snazi 2014. godine i dobivene podatke publikovala kroz dokument „Anketa o radnoj snazi 2014 – konačni rezultati“, koji su, takođe, dostupni na web stranici Agencije.

Kroz SIDA nacionalni projekat je organizovano više sastanaka i misija u cilju edukacije i pripreme za prelazak na kontinuirano prikupljanje podataka Ankete o radnoj snazi, u okviru kojih je i studijska posjeta Švedskoj statistici.

U organizaciji ICON/Devstat uz podršku Eurostata urađena je procjena oblasti tržišta rada s naglaskom na Anketu radne snage i kao rezultat je urađen Izvještaj o sektorskoj reviziji ARS u BiH.

Anketa o troškovima rada

U decembru su urađene tabele na nivou BiH (bez podataka za Brčko distrikt) i objavljeno je po prvi put saopćenje Anketa o troškovima rada 2012. Takođe, pripremljene su tabele A i B i Izvještaj o kvaliteti za ovu anketu prema preporukama Eurostata i poslana u roku, tako da će podaci za BiH po prvi put biti objavljeni zajedno sa svim zemljama EU.

1.03 Statistika obrazovanja

Statistika predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja

Iz oblasti obrazovanja objavljeno je saopćenje (s preliminarnim i konačnim podacima) o obrazovanju koje obuhvata podatke o predškolskom, osnovnom, srednjem i visokom obrazovanju u BiH. U saopćenjima su dati podaci o učenicima, studentima i nastavnom osoblju, te podaci o opremljenosti osnovnih i srednjih škola računarima. U okviru statistike obrazovanja provodena je jedna statistička aktivnost koja je objavljena u vidu dva saopćenja (sa preliminarnim i konačnim podacima).

Finansijska statistika obrazovanja

Nastavljen je rad na razvoju sveobuhvatnog sistema finansijske statistike obrazovanja u cilju osiguravanja relevantnih podataka o finansijskim izdacima u obrazovnom sistemu, za BiH i entitete, a u skladu sa EU i međunarodnim standardima i zahtjevima (UNESCO, OECD, EUROSTAT).

1.04 Statistika kulture

Kultura i umjetnost

Iz oblasti kulture, objavljen je bilten "Kultura i umjetnost". Podaci u ovom biltenu se odnose na oblast kulture i umjetnosti za 2013. godinu. Bilten sadrži dostupne podatke o muzejima, arhivima, galerijama, orkestrima, zborovima i horovima festivalima, centrima za kulturu, kulturno-umjetničkim društvima udrugama građana u području kulture, zavodima za zaštitu kulturnog i prirodnog nasljeđa, kinotekama, radio i TV postajama, kinima, pozorištima i bibliotekama.

1.05 Javno zdravstvo

Nacionalni zdravstveni računi

Agencija za statistiku BiH je po prvi put objavila saopćenje u kojem su predstavljeni podaci Nacionalnih zdravstvenih računa (NHA) za BiH koji su pripremljeni kroz Projekat „Reforma javnog zdravstva II“, kojeg je finansirala EU-a u periodu od 2012-2013. godine. U projektu su učestvovali predstavnici entitetskih zavoda za statistiku i relevantne institucije koje su prepoznate kao izvještajne jedinice za ovu oblast. Publikovana je serija podataka od 2009. do 2012. godine za: ukupnu potrošnju u zdravstvu po namjenama zdravstvene zaštite i po izvorima finansiranja (HCxHF), ukupnu potrošnju u zdravstvu po namjenama zdravstvene zaštite i pružaocima zdravstvenih usluga (HCxHP) i tekuće izdatke u zdravstvu po pružaocima usluga i izvorima finansiranja (HPxHF), koji su u skladu sa Međunarodnom klasifikacijom za zdravstvene račune (eng. International Classification for Health Accounts – ICHA). Agencija je po prvi put dostavila Eurostatu i OECD-u kompletirane tri osnovne tabele NHA za BiH za period 2009 - 2012. godine, u formi Zajedničkog upitnika Eurostat, OECD i SZO, po metodologiji SHA 2011. U okviru statistike NHA provedena je statistička aktivnost koja je objavljena u vidu saopćenja.

1.06 Raspodjela dohotka i uslovi života

Anketa o potrošnji domaćinstava 2015.

Rad na poslovima Ankete o potrošnji domaćinstava u BiH 2015. (APD BiH 2015.) U toku 2014. godine bio je usmjeren na pripremu metodologije i instrumentarija za njeno provođenje u 2015. godini. Taj posao je izvršen u potpunosti i obuhvatio je sljedeće aktivnosti: prilagođavanje anketnih instrumenata najnovijim preporukama Eurostata i zahtjevima korisnika, priprema upitnika i metodološkog uputstva za anketare i supervizore za štampu, štampanje istih, dizajn i izbor reprezentativnog uzorka domaćinstava, izbor i instruktaza anketara i supervizora i distribucija materijala u područna odjeljenja. Osnovni anketni instrumentarij je obogaćen ad hoc modulom o socijalnoj uključenosti i zdravstvu koji će biti osnova za izračunavanje indikatora životnog standarda i zdravstvenog stanja stanovništva.

Pilot anketa o prihodima i životnom standardu u BiH 2015.

U 2014. godini su u okviru IPA 2012 programa uspješno je pripremljena metodologija i anketni instrumentarij za provođenje Pilot ankete o prihodima i životnom standardu u BiH 2015. (EU-SILC). Napravljeni su u svim jezičkim varijantama i pismima upitnik za domaćinstvo, upitnik za članove domaćinstva i metodološko uputstvo za anketare i kontrolore, izabran uzorak domaćinstava, napravljena je i testirana softverska aplikacija u Blaiseu za unos podataka te je napravljen i usvojen budžet Ankete. Prikupljanje podataka na terenu je zbog implementacije Ankete o potrošnji domaćinstava u BiH 2015. pomjereno za februar 2015. godine. Analiza podataka Pilot ankete o prihodima i životnom standardu u BiH, slanje podataka Eurostatu i izrada izvještaja o kvalitetu će biti završena do kraja oktobra 2015. godine.

1.07 Statistika socijalne zaštite

Korisnici i ustanove socijalne zaštite

Na osnovu podataka entitetskih zavoda za statistiku, pripremljen je bilten "Socijalna zaštita u BiH", koji je obuhvatio podatke o korisnicima svih oblika, mjera i usluga socijalne zaštite, ali i podatke o ustanovama socijalne zaštite i zaposlenima u tim ustanovama, u periodu 2008 - 2013. godine. Podaci su razvrstani po starosti korisnika, stepenu ugroženosti, vrsti socijalnih potreba i ustanovama za pružanje socijalne zaštite. U okviru statistike socijalne zaštite provedena je jedna statistička aktivnost koja je objavljena u vidu tematskog biltena.

Kroz projekat "Podrška statističkim institucijama u BiH u implementaciji ESSPROS-a i reviziji obrazaca statistike socijalne zaštite", koji je u sklopu UNICEF-ovog "Višegodišnjeg plana rada programa Socijalne politike i praćenja dječijih prava za period 2013 - 2014. godine", započeto je sa radom na reviziji obrazaca statistike socijalne zaštite. Cilj ove aktivnosti je povećanje obuhvata i kvaliteta podataka dobivenih pomenutim istraživanjem, kao i usklađivanje postojećih metodologija sa zakonima koji definišu oblast socijalne zaštite. Dogovrene promjene i dopune će biti uvrštene u redovno statističko istraživanje za 2015. godinu.

Evropski sistem integrisane statistike socijalne zaštite (ESSPROS)

Nastavljen je rad na razvoju Evropskog sistema integrisane statistike socijalne zaštite (ESSPROS) kroz projekat "Podrška statističkim institucijama u BiH u implementaciji ESSPROS-a i reviziji obrazaca statistike socijalne zaštite", koji je u sklopu UNICEF-ovog "Višegodišnjeg plana rada programa Socijalne politike i praćenja dječijih prava za period 2013 - 2014. godine". Održane su radionice koje je vodio ekspert g. Flavio Bianconi i na kojim su prisustvovali predstavnici institucija koje su idnetifikovane kao izvještajne jedinice u ESSPROS-u. Cilj ove aktivnosti bila je adekvatna obuka osoblja institucija koje će raditi na popunjavanju ESSPROS upitnika u budućnosti, kao i validacija podataka dobivenih pilot istraživanjem, koje je povedeno u 2013. godini, a sve u cilju priprema za IPA 2012 Twinning projekat, komponenta ESSPROS, čije aktivnosti kreću u januaru 2015. godine.

1.10 Statistika kriminaliteta

Prijavljeni, optuženi i osuđeni punoljetni i maloljetni počinioci krivičnih djela

U 2014. godini Agencija za statistiku BiH je nastavila sa prikupljanjem podataka od entitetskih zavoda za statistiku, Osnovnog suda i Tužilaštva Brčko distrikta (za prijavljene, optužene i osuđene punoljetne počinioce krivičnih djela i za prijavljene, optužene i osuđene maloljetne počinioce krivičnih djela). Ujedno su izrađene i izlazne tabele na osnovu kojih se prikupljaju navedeni podaci. Agencija za statistiku BiH svake godine prikuplja podatke od nadležnih pravosudnih i policijskih institucija u cilju popunjavanja UNODC Upitnika o trendovima i operacijama u krivičnom sistemu koji se dostavlja Uredu za drogu i kriminal Ujedinjenih naroda kao i EUROSTAT-u.

Agencija za statistiku BiH svake godine prikuplja podatke od nadležnih pravosudnih i policijskih institucija u cilju popunjavanja UNODC Upitnika o trendovima i operacijama u krivičnom sistemu koji se dostavlja Uredu za drogu i kriminal Ujedinjenih naroda kao i EUROSTAT-u.

2. MAKROEKONOMSKE STATISTIKE

Obračun BDP za nivo BiH - godišnje procjene

Procijenjen je Bruto domaći proizvod, za nivo BiH, prema proizvodnom pristupu za 2013. godinu, u tekućim i cijenama prethodne godine, kao i serija podataka sa lančano povezanim vrijednostima sa 2010. godinom kao referentnom godinom. Prvi rezultati publikovani su u saopćenju „Bruto domaći proizvod za BiH 2013 – proizvodni pristup“ na nivou područja djelatnosti (A21), a konačni u Biltenu „Nacionalni računi“.

Procijenjen je Bruto domaći proizvod, za nivo BiH, prema dohodovnom pristupu za 2013. godinu. Podaci su publikovani u saopćenju „Bruto domaći proizvod za BiH 2013 – dohodovni pristup“ na nivou područja djelatnosti (A21), a konačni u Biltenu „Nacionalni računi“.

Procijenjen je Bruto domaći proizvod, za nivo BiH, prema rashodnom pristupu za 2013. U saopćenju „Bruto domaći proizvod – rashodni pristup 2013“ publikovana je serija podataka 2007. do 2013. u tekućim cijenama i cijenama prethodne godine, kao i serija podataka sa lančano povezanim vrijednostima sa 2010. godinom kao referentnom godinom. Konačni podaci objavljeni su u Biltenu „Nacionalni računi“.

Obračun BDP za nivo BiH - kvartalne procjene

Izvršena je procjena BDP po proizvodnom pristupu za tri kvartala 2014. Podaci su publikovani u saopćenju.

U toku su aktivnosti na uspostavi historijske serije podataka, 2008. – 2013. za obračun kvartalnog BDP po rashodnom pristupu.

BDP u PPS

Svi podaci, neophodni za obračun BDP-a u paritetu kupovne moći su dostavljeni EUROSTAT-u, nakon čega je EUROSTAT objavio zvanične podatke za zemlje učesnice, za period 2011 - 2013. Pripremljeno je saopćenje BDP i stvarna individualna potrošnja (SIP) u standardu kupovne moći (SKM) za 2013.

Obračun ulaganja sredstava u investicije

Izvršen obračun ulaganja sredstava u investicije pravnih osoba u 2013. godini. Prethodni podaci su publikovani u saopćenju „Investicije u 2013. godini“ na nivou područja djelatnosti A21. Konačni podaci su publikovani u biltenu „Investicije 2013“. Obrada i publikovanje podataka je urađeno prema NACE Rev. 2 klasifikaciji.

IPA 2012 MPA

U okviru IPA-2012 (Regionalni projekat) održana je prva Misija za komponentu Nacionalnih računa. Na misiji su razmatrani ciljevi projekta, aktivnosti koje su planirane u toku projekta, mogućnosti izvršenja, mogući izvori podataka, nosioci pojedinih aktivnosti kao i rokovi za izvršenje aktivnosti.

IPA 2012 Nacionalni projekat

U toku 2014. godine realizovane su početne aktivnosti na implementaciji IPA 2012 - Nacionalni projekat.

2.06 Statistika cijena

Indeksi potrošačkih cijena u BiH

Redovno je vršeno prikupljanje, obrada i objava mjesečnih saopćenja o Indeksima potrošačkih cijena za nivo BiH i Brčko distrikta. U istom periodu objavljene su i prosječne potrošačke cijene za odabrane proizvode u BiH.

Organizovani su sastanci s međunarodnim ekspertima s ciljem uspostavljanja Harmonizovanog indeksa potrošačkih cijena u BiH (HICP).

Indeks proizvo- đačkih cijena

Redovno su prikupljeni, obrađivani i objavljeni podaci o kretanju Indeksa proizvođačkih cijena proizvođača za svih dvanaest mjeseci 2014. godine. Objavljeni su podaci za domaće, strano i ukupno tržište u jedinstvenom saopćenju.

Evropski program poređenja

U okviru Evropskog programa poređenja – Paritet kupovne moći, Agencija za statistiku je provela sve aktivnosti definisane EUROSTAT-ovim Planom rada za 2014. godinu. EUROSTAT-u su u planiranim rokovima dostavljeni svi potrebni podaci o provedenim istraživanjima: „Usluge“, „Namještaj i zdravlje“, „Građevinarstvo 2014“ i „Oprema“ 2013. Dostavljene podatke Eurostat koristi, zajedno sa ostalim neophodnim podacima, za obračunavanje BDP-a u partitetu kupovne moći.

2.07 Statistika robne razmjene s inostranstvom

Statistika vanjske trgovine

U toku 2014. godine Agencija za statistiku BiH je vršila redovno mjesečno prikupljanje, obradu i publikovanje podataka o robnoj razmjeni BiH s inostranstvom kao i indeksa jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza i objavila konačne godišnje podatke za 2013. godinu u Tematskom biltenu. Uprava za indirektno oporezivanje je počela dostavljati podatke sa punim PDV brojem kompanija, što je omogućilo kreiranje statističkog registra izvoznika i uvoznika, a omogućava i poboljšanje kontrole podataka. Podaci su redovno dostavljani Direkciji za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH, Centralnoj banci BiH, Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Eurostat-u i Ujedinjenim narodima u traženoj formi.

Redovno su objavljivani indeksi jediničnih vrijednosti na kvartalnom nivou.

3.01 Godišnje poslovne statistike

Strukturne poslovne statistike

U području strukturnih poslovnih statistika (SPS) nastavljen je rad na daljem razvoju sveobuhvatnog sistema strukturnih poslovnih statističkih istraživanja za osiguravanje pokazatelja o ekonomskim aktivnostima poslovnih subjekata za BiH i entitete. Cilj uspostavljanja sistema strukturnih poslovnih statistika je proizvodnja konzistentnih i međunarodno uporedivih statističkih pokazatelja u skladu sa EU SBS (Structural Business Statistics) Regulativi No. 295/2008. Takođe, razvijen sistem godišnjih strukturnih poslovnih statistika je preduslov za razvoj kratkoročnih (mjesečnih i kvartalnih) poslovnih pokazatelja, što uključuje: izradu ponderacionih sistema za izračunavanje različitih agregata u kratkoročnim poslovnim statistikama, ažuriranje podataka statističkog poslovnog registra i izradu varijabli poslovne demografije. Strukturne statistike se koriste i kao značajni inputi za izradu i poboljšanje statistike nacionalnih računa.

U toku 2014. završeno je redovno SPS istraživanje za referentnu 2012. godinu koje je obuhvatalo sljedeće djelatnosti poslovne ekonomije: prerađivačka industrija; proizvodnja i distribucija struje, plina i vode; građevinarstvo; trgovina; promet i skladištenje; hotelijerstvo i ugostiteljstvo; poslovanje nekretninama; informacije i komunikacije; stručne, naučne i tehničke djelatnosti; administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, ostale uslužne djelatnosti, kao i privatna preduzeća u oblasti obrazovanja i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite. Rezultati SPS istraživanja su obrađeni, analizirani i publikovano je saopćenje „Strukturne poslovne statistike–preliminarni rezultati za 2012“ i tematski bilten „Strukturne poslovne statistike 2012“. Pripremljen je i publikovan odgovarajući SPS metodološki dokument. Serija SPS podataka za 2012. proslijeđena je u Eurostat u zahtjevanom formatu.

Na izvršenju aktivnosti razvoja SPS istraživanja i redovnoj proizvodnji varijabli i pokazatelja kontinuirano radi stalna radna grupa sastavljena od metodologa, uzorkaša i IT stručnjaka iz svih statističkih institucija u BiH. Radna grupa posebno radi na sljedećim zadacima: priprema osnovnog plana aktivnosti s rokovima po pojedinim fazama i izvršiocima; priprema dizajna SPS upitnika i uputstava za popunjavanje upitnika; priprema okvira, izrada dizajna za izbor i izbor uzorka; ažuriranje lista osnovnih kontrola za unos podataka i lista izlaznih varijabli i pokazatelja s načinom njihovog računanja; ažuriranje IT aplikacije za unos i kontrolu podataka, računanje mikro varijabli i pokazatelja, obrada podataka, izrada rezultata istraživanja i procjena totala (grossing up), izrada formata za dostavu SPS podataka i dostava podataka Eurostatu.

U 2014. provedeno je SPS istraživanja za referentnu 2013. godinu. Obuhvaćene su sve ekonomske djelatnosti grupisane u Aneксе I-IV EU SBS Regulative, što uključuje kompletnu populaciju preduzeća za djelatnosti poslovne ekonomije. Obrađeni podaci obuhvataju sva preduzeća, preduzetnici nisu uključeni.

Kao osnovni okvir za planiranje i provođenje redovnih SPS istraživanja koristi se Statistički poslovni registar, koji je preklasifikovan prema važećoj klasifikaciji djelatnosti - KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2).

U istraživanju se koristi kombinovana metoda punog obuhvata i uzorka, u zavisnosti od djelatnosti i veličine preduzeća prema broju zaposlenih. Pripremljen je kompletan instrumentarij za provođenje istraživanja (10 različitih formi obrazaca, zavisno od djelatnosti i veličine preduzeća), prikupljeni su, iskontrolisani i obrađeni podaci istraživanja i započelo je uređivanje podataka i analiza rezultata istraživanja.

Prema utvrđenom planu, završne aktivnosti na istraživanju bit će finalizovane i publikovat će se rezultati u 2015. Redovna proizvodnja strukturnih poslovnih varijabli i pokazatelja nastavit će se u narednim godinama što će u potpunosti ispuniti zahtjeve iz Aneksa I-IV EU Regulative 295/2008., uključujući i odgovarajuće praćenje ekonomske aktivnosti preduzetnika za sve zahtjevane varijable.

Razvoj i implementacija finansijskih aneksa (Aneksi V –VII) odvijat će se u saradnji sa Centralnom bankom, a razvoj poslovne demografije (Aneks IX) uz saradnju sa Statističkim poslovnim registrom. Pripremne aktivnosti na razvoju i implementaciji SPS istraživanja u oblasti poslovnih usluga (Aneks VIII) su započele, ali to zahtijeva kreiranje specifičnog okvira za proizvodnju varijabli i pokazatelja za ovaj dio poslovne ekonomije, za što je potrebno više godina. Statističko praćenje aktivnosti podružnica inostranih preduzeća u BiH, takođe, započelo je u prošlom izvještajnom periodu, a prvi rezultati za 2012. godinu su urađeni i analizirani u drugoj polovini 2014. i bit će dostavljeni u Eurostat početkom 2015.

Proizvodnja strukturnih poslovnih statistika za BiH i entitete se realizuje uz dobru saradnju i veliki angažman statističkih institucija, a uz stručnu pomoć IPA projekta, što za rezultat ima poboljšanje metoda rada i poboljšanje kvalitete proizvedenih statistika, kao i transmisiju zahtjevanih rezultata Eurostatu.

Godišnja statistika industrijske proizvodnje

U 2014. godini provedeno je redovno godišnje istraživanje o industrijskoj proizvodnji (IND-1) u BiH za referentnu 2013. godinu. Podaci o proizvedenim količinama proizvoda, količinama proizvoda utrošenih za dalju proizvodnju, promjenama zaliha i prodaji (realizovanje) proizvoda - količinski i vrijednosno prikupljeni su i obrađeni u entitetskim zavodima za statistiku i podružnici Brčko distrikta te su dostavljeni Agenciji za statistiku BiH. Rezultati za BiH su pripremljeni prema usaglašenoj metodologiji i pripremljenoj BiH nomenklaturi industrijskih proizvoda - NIP/PRODCOM BiH 2013 koja je usaglašena sa važećom EU PRODCOM listom 2013. Godišnja revizija EU PRODCOM listi vrši se sa ciljem usklađivanja industrijske nomenklature sa promjenama koje se vrše na nomenklaturama vanjske trgovine (EU/CN i UN/HS). Provođenje PRODCOM istraživanja usklađeno je sa rokovima koje je postavila EU za PRODCOM rezultate. Rok za dostavljanje prvih rezultata Eurostatu je 30. 06. tekuće godine za podatke iz prethodne godine, dok je rok za konačne rezultate rok 30.09.

Preliminarni PRODCOM 2013 rezultati za BiH publikovani su u julu 2014. godine dok su konačni rezultati publikovani u oktobru 2014. godine. Tematski bilten „Industrijska proizvodnja u BiH u 2013. godini - PRODCOM rezultati“ pored tabela i grafika sadrži i tekst sa relevantnim metodološkim pojašnjenjima. Rezultati za BiH dostavljeni su u Eurostat u skladu s EU zahtjevima.

Godišnja statistika građevinarstva

Nastavljena je redovna priprema i publikovanje godišnjih rezultata o izvršenim građevinskim radovima u BiH. U 2014. godini objavljeni su godišnji rezultati o izvršenim građevinskim radovima u BiH za 2013. godinu. Publikovanje podataka za BiH vrši se redovno od 2009. godine. Počevši od objave rezultata za BiH za referentnu 2012. godinu, uključeni su i podaci za teritoriju Brčko distrikta, što nije bio slučaj za ranije godine. Na osnovu godišnjeg istraživanja su obrađeni i publikovani sljedeći podaci za BiH: vrijednost izvršenih građevinskih radova prema vrstama objekata, prosječan broj radnika na gradilištima u BiH, ukupan broj odrađenih sati radnika na gradilištima, broj i površina završenih zgrada i stanova, završeni stanovi prema građevinskoj veličini i broju soba.

3.02 **Kratkoročne poslovne statistike**

Mjesečna statistika industrijske proizvodnje

Nastavljeno je redovno objavljivanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje za nivo BiH u skladu sa revidiranom metodologijom izračunavanja indeksa usaglašenom sa entitetskim zavodima za statistiku. U cilju postizanja pune konzistentnosti rezultata za BiH i entitete izvršeno je potpuno usklađivanje metodoloških i praktičnih rješenja. U 2014. godini obavljene su dalje aktivnosti na unapređenju mjesečne statistike industrije kroz povećanje obuhvata izvještajnih jedinica, detaljno su analizirani prikupljeni podaci i poboljšan je kvalitet podataka kroz obilazak izvještajnih jedinica i rješavanje konkretnih problema na terenu. Podaci su prikupljeni na osnovu nomenklature industrijskih proizvoda Mjesečni NIP BiH 2013 koja je usklađena sa važećom EU PRODCOM listom 2013. Podaci o indeksu fizičkog obima industrijske proizvodnje za BiH i Brčko distrikt redovno se publikuju mjesečno i to 25. u tekućem mjesecu za prethodni mjesec. Podaci za BiH, entitete i Brčko distrikt objavljuju se u formi izvornih (originalnih) indeksa, sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa i trend serija i to za nivo ukupne industrije, glavnih industrijskih grupa (MIGs) (Intermedijalni proizvodi, Energija, Kapitalni proizvodi, Trajni proizvodi za široku potrošnju i Netrajni proizvodi za široku potrošnju), područja djelatnosti KD BiH 2010 (B, C, D) i oblasti. Forma saopćenja u potpunosti je usklađena u sve tri statističke institucije. Podaci se u Eurostat dostavljaju redovno mjesečno kao originalni indeksi, sezonski i kalendarski prilagođeni indeksi za nivo ukupne industrije, MIG-ova i područja djelatnosti. Serija uključuje (na nove standarde preračunate) mjesečne indekse obima industrijske proizvodnje, a počinje sa indeksima za januar 2006. Takođe, pored ovog saopćenja priprema se i redovno mjesečno publikuje saopćenje kojim su obuhvaćeni indeksi fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH za prethodnih 13 mjeseci u obliku izvornih, sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa te trend serija indeksa. Razvijena je IT aplikacija s modulima za izračunavanje indeksa za nivo Brčko distrikta i BiH te modul za automatsko generisanje saopćenja u sve 4 jezičke varijante. I pored izuzetno velikog obima i kompleksnosti poslova u mjesečnoj statistici industrije u 2014. redovno su pripremani i dostavljani specifični podaci ili podaci u posebnom formatu važnim korisnicima (Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, MMF, World Bureau of Metal Statistics, UN Statistics Division, Industrial and Energy Statistics Section i sl.). Takođe je redovno odgovarano i na brojne druge upite i zahtjeve ostalih korisnika i dostavljani službeni podaci iz statistike industrije. Objavljen je Metodološki dokument za izračunavanje indeksa fizičkog obima industrijske proizvodnje za BiH.

Mjesečna statistika turizma

Agencija za statistiku BiH je u 2014. godini nastavila redovno mjesečno pripremanje i publikovanje podataka iz oblasti „Statistike smještaja“. Podaci su agregirani na osnovu prikupljenih i obrađenih podataka iz entiteta i Brčko distrikta BiH. U saopćenju se iskazuju mjesečni i kumulativni podaci o broju dolazaka i noćenja turista prema zemlji prebivališta te prema vrsti smještajnih kapaciteta. Redizajnirano istraživanje je usklađeno sa važećim preporukama Eurostata u domenu turizma (Supply side of tourism statistics, EU Regulation No. 692/2011). Podaci statistike turizma na nivou BiH se pripremaju i redovno dostavljaju za objavljivanje u publikacijama Eurostata i UNWTO: „Potential Candidate countries and European Neighborhood Policy (ENP) countries“ i „UNWTO Compendium and Yearbook of Tourism Statistics“. Izvršena je i redovna samoprocjena za oblasti statistike turizma i uporedivost podataka sa propisanim evropskim standardima i metodologijama (upotrebom SMIS+ EUROSTAT programa).

**Statistika
turizma –
putovanja
domaćeg
stanovništva**

Nastavljene su aktivnosti na pripremi provođenja redovnog istraživanja o turističkim putovanjima domaćeg stanovništva koje su započete u okviru projekta Priprema i provedba aplikacija za unos podataka prikupljenih kroz provedene Pilot istraživanje (Demand side of tourism statistics, EU Regulation No. 692/2011) za Analiza dobivenih rezultata i korištenog instrumentarija otpočela je krajem 2014. a u godini 2015. godine završena su prva istraživanja. U skladu s definisanim metodološkim i organizacijskim uvjetima redovnog istraživanja (Regulation No. 692/2011) da se prije početka provođenja redovnog istraživanja steknu odgovarajući preduslovi, a najvažniji je kod istraživanja populacijske strukture na komunalnoj razini rezultati Popisa stanovništva, domaćinstava i stanovništva u obitelji (Census of Population and Housing) koji je proveden u travnju 2013. godine. Ovim istraživanjem osigurati su dodatna činjenična stanja (dizajn, posebni namjena) za provođenje redovnog istraživanja. U skladu s definisanim metodološkim i organizacijskim uvjetima redovnog istraživanja (Regulation No. 692/2011) da se prije početka provođenja redovnog istraživanja steknu odgovarajući preduslovi, a najvažniji je kod istraživanja populacijske strukture na komunalnoj razini rezultati Popisa stanovništva, domaćinstava i stanovništva u obitelji (Census of Population and Housing) koji je proveden u travnju 2013. godine. Ovim istraživanjem osigurati su dodatna činjenična stanja (dizajn, posebni namjena) za provođenje redovnog istraživanja. U skladu s definisanim metodološkim i organizacijskim uvjetima redovnog istraživanja (Regulation No. 692/2011) da se prije početka provođenja redovnog istraživanja steknu odgovarajući preduslovi, a najvažniji je kod istraživanja populacijske strukture na komunalnoj razini rezultati Popisa stanovništva, domaćinstava i stanovništva u obitelji (Census of Population and Housing) koji je proveden u travnju 2013. godine. Ovim istraživanjem osigurati su dodatna činjenična stanja (dizajn, posebni namjena) za provođenje redovnog istraživanja.

**Kvartalna
statistika
građevinarstva**

Tokom 2014. godine Agencija za statistiku BiH je nastavila redovnu pripremu i publikovanje kvartalnih podataka o stambenoj izgradnji u BiH. Publikovani su podaci o broju završenih i nezavršenih stanova, kao i površini završenih stanova. Ovi podaci su obrađeni na osnovu podataka dostavljenih iz entiteta a izvor podataka su poslovne evidencije pravnih subjekata registrovanih u području F. Građevinarstvo. U kvartalnoj periodici su obrađivani i publikovani podaci iz statističkog istraživanja o građevinskim radovima u inostranstvu. Na bazi istraživanja publikuju se sljedeći podaci: vrijednost izvršenih građevinskih radova u inostranstvu po vrstama radova; vrijednost izvršenih radova po vrstama objekata; vrijednost izvršenih radova po zemljama izvršenja radova; vrijednost novih narudžbi po zemljama ugovaranja za izvještajni kvartal; ukupan broj radnika preduzeća koji svoje radove izvode u inostranstvu, kao i ukupan broj izvršenih efektivnih sati rada radnika na gradilištima. Podaci za BiH su obrađeni na osnovu podataka dostavljenih iz entitetskih zavoda za statistiku.

Redizajnirano je postojeće mjesečno GRAĐ- 21 istraživanje na osnovu zahtjeva EU regulative za kratkoročne poslovne statistike (EU Short Term Business Statistics, Annex B) i potreba internih korisnika te se od 2014. provodi u kvartalnoj periodici i služit će kao osnova za računanje i objavu kvartalnih indeksa obima građevinskih radova za BiH i entitete. Izvršena je priprema podataka i izračunavanje indeksa proizvodnje u građevinarstvu (IPC) za nivo BiH na osnovu raspoloživih podataka o vrijednosti izvršenih građevinskih radova, broju radnika i efektivnim satima za period 2006 – 2013. godina. Objavljene su preračunate kvartalne serije IPC-a za nivo BiH za period 2006 – 2013. godina za nivo ukupnog građevinarstva te visokogradnje i niskogradnje. Nastavljeno je redovno kvartalno prikupljanje i publikovanje indeksa u 2014. godini. Izvršeno je desezoniranje indeksa te prva transmisija kvartalnih podataka u Eurostat u skladu sa važećom EU STS Regulativom. Razvijena je IT aplikacija za unos i obradu podataka te automatsko kreiranje saopćenja kroz ovu aplikaciju.

**Statistika o
izdatim
odobrenjima za
građenje**

Od januara 2014. godine započelo je provođenje redovnog mjesečnog istraživanja o izdatim odobrenjima za građenje na teritoriji entiteta i Brčko distrikta. Istraživanje se provodi na punom obuhvatu izvještajnih jedinica – upravnih organa nadležnih za izdavanje odobrenja za građenje koristeći jedinstveni instrumentarij i u skladu sa metodologijom preporučenom od strane Eurostata.

Podaci o izdatim odobrenjima za građenje prvi put su publikovani za prvi kvartal 2014. godine za nivo BiH, entiteta i Brčko distrikta zajedno sa podacima za četiri kvartala 2013. godine. Koristi se jedinstvena forma saopćenja u sve tri statističke institucije. Podaci se redovno kvartalno dostavljaju u Eurostat u skladu sa zahtjevima važeće EU STS regulative (Aneks B). Urađena je jedinstvena IT aplikacija za unos, kontrolu i obradu podataka u sve tri statističke institucije. Kreirani su moduli za automatsko preuzimanje podataka iz entitetskih zavoda, kreiranje tabela za Eurostat te generisanje saopćenja u sve 4 jezičke varijante.

Kvartalna statistika proizvođačkih (output) cijena u građevinarstvu

Od oktobra 2014. godine započele su aktivnosti na razvoju indeksa proizvođačkih (output) cijena u građevinarstvu (PPIC) (Aneks B EU STS Regulative) kroz IPA 2012 Twinning projekat (Komponenta 2.3.1). Održana je jedna misija na kojoj su prezentovani zahtjevi EU regulative i preporuke Eurostata vezano za proizvodnju PPIC-a. Napravljen je prvi nacrt upitnika za provođenje Pilot istraživanja u 2015. godini zajedno sa uputstvom za popunjavanje upitnika. Definisani su kriteriji za izbor uzorka jedinica koje će biti obuhvaćene Pilot istraživanjem. Takođe, pripremljen je Plan aktivnosti sa definisanim odgovornim izvršiocima te rokovima njihovog izvršenja. Dogovorena je metoda izračunavanja indeksa na osnovu standardnih komponenti (Standard Component Method) na osnovu preporuke danskih i hrvatskih eksperata. U toku 2015. godine prikupljat će se i analizirati podaci dobiveni kroz kvartalna Pilot istraživanja, bez publikovanja podataka dok je provođenje redovnog istraživanja planirano u 2016. godini. U 2014. godini nastavljeno je provođenje redizajniranog kvartalnog istraživanja distributivne trgovine koje je usklađeno sa zahtjevima EU STS regulative (Aneks D, EU Regulativa 1165/98).

Kvartalna statistika distributivne trgovine

Razvijena je IT- STS aplikacija koja se koristi za unos, obradu i izračunavanje podataka sa dodatnim modulima za imputaciju statističkih jedinica, arhiviranje i reviziju podataka, te kreiranje potrebnih izvještaja za statistiku distributivne trgovine. Pored stavki zahtjevanih važećom EU-STs regulativom, upitnik za distributivnu trgovinu uključuje i podatke o raspodjeli prometa u trgovini na malo po robnim grupama u skladu sa Klasifikacijom proizvoda po djelatnostima BiH - KPPD BiH 2010 (EU CPA 2008), radi njihovog korištenja za izračunavanje kvartalnog BDP-a po rashodnom pristupu. Indeksi prometa distributivne trgovine kompiliraju se na osnovu podataka dobivenih iz entitetskih zavoda za statistiku i Brčko distrikta. Raspoloživa serija podataka sadrži indekse prometa od prvog kvartala 2006. koji su preračunati na bazu 2010. Takođe, pripremljen je metodološki dokument „Indeks prometa distributivne trgovine“ koji je publikovan u 2014. godini, uporedo sa rezultatima istraživanja distributivne trgovine za prvi kvartal 2014. za nivo BiH. Uz izvorne bazne indekse prometa vrši se izračunavanje i publikovanje sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa te stopa promjena na kvartalnom i godišnjem nivou. Planirano je da se u 2015. godini započne sa redovnom transmisijom podataka Eurostatu.

Mjesečna statistika trgovine na malo

Agencija za statistiku BiH započela je sa redovnim mjesečnim publikovanjem podataka statistike trgovine na malo za nivo BiH od januara 2014. godine. Indeksi prometa trgovine na malo kompiliraju se na osnovu podataka dobivenih iz entitetskih zavoda za statistiku i Brčko distrikta. Pored izvornih (neprilagođenih) indeksa prometa vrši se izračunavanje i publikovanje serija sezonski i kalendarski

prilagođenih indeksa te stopa promjena na mjesečnom i godišnjem nivou, u stalnim i tekućim cijenama.

Raspoloživa serija podataka sadrži indekse prometa od prvog kvartala 2006. koji su preračunati na baznu 2010. Za deflacioniranje prometa trgovine na malo koristi se prilagođeni indeks potrošačkih cijena u BiH.

Redizajnirano mjesečno istraživanje trgovine na malo je u potpunosti usklađeno sa zahtjevima EU-STS regulative (Aneks C, EU Regulatoriva 1165/98).

Unaprijeđena je IT- STS aplikacija koja se koristi za unos, obradu i izračunavanje podataka statistike trgovine na malo koja je dostavljena i instalirana u entitetskim zavodima za statistiku. Time je osigurano poštivanje usaglašenih procedura pri unosu podataka, njihovoj obradi te izračunavanju indeksa trgovine na malo. Pripremljen je metodološki dokument „Indeks prometa trgovine na malo“ koji je publikovan u junu 2014. godine. Planirano je da se u 2015. godini započne sa redovnom transmisijom podataka Eurostatu.

Kvartalna statistika prevoza i skladištenja

U 2014. godini realizovane su sve planirane aktivnosti na redovnom provođenju kvartalnog istraživanja statistike prevoza i skladištenja. Nastavljeno je redovno publikovanje kvartalnih saopćenja statistike prevoza i skladištenja u skladu sa zahtjevima EU regulative za kratkoročne poslovne statistike (Aneks D, EU Regulatoriva 1165/98), te iskazanim potrebama internih korisnika. U saopćenju su prikazani indeksi prometa u uslužnim djelatnostima prevoza i skladištenja, ukupno i po oblastima djelatnosti KD BiH 2010. Istraživanje se provodi kombinovanom metodom punog obuhvata i uzorka izabranih preduzeća na osnovu SPR-a.

Indeksi prometa u prevoznim i skladišnim djelatnostima agregirani su za nivo BiH na osnovu podataka koje su prikupili i obradili entitetski zavodi za statistiku, te podružnica Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu. Ovo istraživanje je dio sveobuhvatnog kvartalnog statističkog istraživanja koje se sukcesivno razvija pod jedinstvenim metodološkim okvirom za sve djelatnosti poslovne ekonomije u skladu sa dokumentom “Metodološki okvir za razvoj kratkoročnih poslovnih statistika u BiH”. Osnovna forma upitnika, metodologije, dizajna uzorka i STS-IT aplikacije će se koristiti za pripremu kvartalnog istraživanja za ostale uslužne djelatnosti koje se planiraju uvesti u 2015. godini.

Kvartalna statistika proizvođačkih cijena u uslužnim djelatnostima

Agencija je započela sa aktivnostima na razvoju indeksa proizvođačkih cijena u uslužnim djelatnostima - SPPI (Aneks D, EU STS Regulative) kroz IPA 2012 Twinning projekat (komponenta 2.3.2). U oktobru 2014. godine održana je prva misija na kojoj je utvrđen detaljni Plan aktivnosti sa ciljem razvoja proizvođačkih indeksa cijena za izabrane uslužne djelatnosti. U 2015. godini planira se provođenje kvartalnih pilot istraživanja za sljedeće izabrane uslužne djelatnosti: cestovni prevoz robe (49.41), vazdušni prevoz (51), skladištenje robe (52.1), pretovar tereta (52.24), univerzalne poštanske usluge (53.1) i telekomunikacije (61), prema KD BiH 2010.

Takođe, pripremljene su radne verzije upitnika za provođenje planiranih Pilot istraživanja. U 2015. godini planirano je prikupljanje i analiza dobivenih podataka, razvoj IT aplikacije za unos podataka te izbor odgovarajućeg metoda za izračunavanje indeksa cijena.

3.03 Energetska statistika

Statistika proizvodnje, potrošnje i snabdijevanja energentima

Agencija je po prvi put objavila godišnje saopćenje statističkog bilansa za „Naftu i naftne derivate“. Godišnja saopćenja za električnu i toplotnu energiju, ugalj, koks i prirodni plin su redovno publikovana.

Napravljen je napredak u kratkoročnim pokazateljima statistike energije (električna energija i plin) tako što je kvartalna periodika publikovanja podataka zamijenjena sa mjesečnim publikovanjem. U okviru EZ projekta „Implementacija evropske legislative u energetske statistici“ uvedeno je novo statističko istraživanje „Kratkoročni pokazatelji za tvrda goriva“. Rezultat su redovna mjesečna saopćenja sa podacima za energent tvrda goriva.

Provedena je i pilot anketa o potrošnji energije u domaćinstvima na uzorku od 100 domaćinstava ravnomjerno raspoređenih na teritoriji BiH. Rezultati i realizacija ove ankete su ocjenjeni pozitivnim od strane Sekretarijata Energetske zajednice.

Agencija vrši redovno polugodišnje izvještavanje Eurostat-a putem eDamis portala o prosječnim cijenama električne energije i cijenama plina distribuiranog plinovodom. Takođe je izvršeno izvještavanje Eurostat Upitnika 'European electricity market indicators' sa dostupnim podacima za BiH. Podatke je osigurala Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK).

3.04 Statistika transporta

Cestovni, željeznički, vazdušni, prevoz vodenim putevima i sigurnost transporta

Redovno su publikovana kvartalna i godišnja saopćenja statistike transporta za sljedeće module saobraćaja: cestovni, gradsko-prigradski, željeznički i vazdušni. Redovno su publikovana godišnja saopćenja „Registrovana cestovna motorna vozila, 2013“ i „Prvi puta registrovana cestovna motorna vozila, 2013“.

Redovno se publikuju kvartalna statistička saopćenja „Granični promet robe i cestovnih teretnih motornih vozila“, kao i „Granični promet putnika i putničkih motornih vozila“.

Preduzet je niz aktivnosti na jačanju saradnje s Agencijom za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, u cilju poboljšanja sadržaja baze podataka o registrovanim cestovnim teretnim i priključnim vozilima nosivosti 3,5 tona i više, kao i detaljni podaci koji se odnose na ova vozila. Ažurirana i dopunjena baza podataka će omogućiti da se uspostavi statističko istraživanje o cestovnom prevozu robe prema Eurostat metodologiji „Road Freight Transport Methodology“. Izvršeno je redovno izvještavanje Eurostat upitnika „Enlargement countries data collection“ sa dostupnim podacima statistike transporta.

3.06 Statistički poslovni registar

Ažuriranje statističkog poslovnog registra i upravljanje kvalitetom Statističkog poslovnog registra

U 2014. godini nastavljen je rad na razvoju i usaglašavanju BiH Statističkog poslovnog registra (SPR) prema EU Regulativi za statistički poslovni registar (Statistical Business Register Regulation EC No. 177/2008), kojom se uspostavlja jedinstveni okvir poslovnih registara za statističke potrebe u zemljama članicama EU. Uveden je princip da sva poslovna istraživanja koriste SPR kao obavezan okvir za provođenje statističkih istraživanja za cijelu državu.

Ranije pripremljeni Petogodišnji razvojni plan Statističkog poslovnog registra za period 2013 - 2017., aktueliziran je i usaglašen na nivou tri statističke institucije BiH. Intenziviran je rad na ažuriranju podataka Statističkog poslovnog registra (SPR) iz

statističkih istraživanja, te na poboljšanju obuhvata i kvaliteta podataka. Za ažuriranje SPR-a koristili su se podaci prikupljeni iz različitih statističkih istraživanja, kao što su stukturane poslovne statistike, industrija, građevinarstvo, trgovina, promet i istraživanje o radnoj snazi.

Takođe je pripremljeno i provedeno posebno istraživanje o jedinicama Statističkog poslovnog registra. Na osnovu provedenog istraživanja podaci o poslovnim subjektima u SPR-u su ažurirani.

Stečena iskustva bit će korištena za kontinuirana godišnja SPR istraživanja koja će se, uz neophodne modifikacije, redovno provoditi u zavisnosti od prioriteta dogovorenih sa korisnicima SPR-a.

Poboljšanje kvaliteta i obuhvata SPR-a provodi se, velikim dijelom, ažuriranjem podataka uz korištenje podataka iz različitih administrativnih izvora. Sa aspekta upotrebe SPR-a osobito je važno raspolaganje s ažurnim podacima o broju zaposlenih i ostvarenom prometu, koji predstavljaju ekonomske stratifikacione varijable. Kao osnovni izvor za te podatke trenutno se koriste podaci iz godišnjih finansijskih izvještaja.

Uspostavom jedinstvenih sistema za registrovanje, kontrolu i prikupljanje doprinosa i poreza na plaće i zarade, za koji su nadležne entitetske porezne uprave, značajnije su se počeli koristiti podaci o broju zaposlenih iz tih baza, što predstavlja kvalitetniji i ažurniji izvor. Nastavljena je saradnja s Centralnom bankom BiH u vezi sa korištenjem baze transakcijskih računa za popravljavanje kvalitete podataka koji se odnose na aktivnost/neaktivnost jedinica SPR-a.

Kvaliteta podataka o preduzetnicima je unaprijeđena, a omogućeno je korištenje podataka o preduzetnicima iz SPR-a za redovna statistička istraživanja.

U 2014. nastavljena je izrada i objavljivanje saopćenja o broju preduzeća (bez preduzetnika) u SPR-u. Saopćenje sadrži podatke o broju preduzeća razvrstanih po ekonomskim djelatnostima, klasama zaposlenih i klasama prihoda. Saopćenje „Osnovni podaci o preduzećima u Statističkom poslovnom registru“ takođe se priprema i objavljuje u redovnoj godišnjoj periodici. Saopćenje sadrži podatke o broju zaposlenih i prihodima za sva preduzeća koja su podnijela godišnje finansijske izvještaje i daje pregled po mikro, malim i srednjim preduzećima, a prema preporuci i kriterijima Evropske komisije (EC/2003/361). Nastavljene su aktivnosti na realizovanju specifičnih zahtjeva internih i eksternih korisnika za različite potrebe, uključujući i ekonomske analize. Pripremljen je i publikovan dokument „Unapređenje kvaliteta Statističkog poslovnog registra“.

Redovno se radi na međunarodnim izvještajima i dostavljanju podataka za godišnje izvještaje „EUROSTAT Annual Business Register Questionnaire“, godišnji izvještaj za UNECE i godišnji izvještaj za Svjetsku banku „World Bank Group Entrepreneurship Survey“. Procjene o usaglašenosti BiH SPR sa EU redovno se daju u EUROSTAT Compliance Monitoring (SMIS+).

Iako su i do sada za Wisbaden grupu redovno pripremani i dostavljani godišnji izvještaji o radu i napretku u SPR-u, u 2014. godini se prvi put učestvovalo na okruglom stolu Wisbaden grupe sa uspješnom prezentacijom razvoja BiH statističkog poslovnog registra.

Krajem godine započelo je provođenje IPA 2012 nacionalnog projekta, kroz koji će se u naredne dvije godine započeti uvođenje institucionalnih sektora, grupa preduzeća i poslovne demografije u saradnji sa nacionalnim računima i strukturnim poslovnim statistikama. Očekuje se da će nakon završetka ovog projekta, usklađenost sa evropskim propisima i priručnikom preporuka, kao i teoretska i praktična znanja SPR osoblja, biti značajno unaprijeđena.

Svi poslovi na SPR-u podrazumijevaju blisku saradnju s entitetskim zavodima za statistiku i zahtjevaju neophodnu i stalnu podršku IT sektora, što uključuje doradu aplikacija, izradu novih alata za pretraživanje baze, kao i realizovanje svih korisničkih zahtjeva. U tom smislu ostvareno je dalje unaprijeđenje saradnje.

4.01 Statistika poljoprivrede

Statistika biljne proizvodnje

U skladu sa planom statističkih istraživanja za 2014. godinu osnovni podaci iz područja godišnjih statistika usjeva su kompilirani, agregirani i objavljeni za nivo BiH. Usaglašenost s međunarodnim standardima je poboljšana, posebno po pitanju glavnih pokazatelja i liste nedostajućih usjeva (površine u ha, proizvedene količine i prosječan prinos) u skladu s Regulativom 543/2009/EC.

Agregirani su podaci o ostvarenim prinosima ranih i kasnih usjeva za nivo BiH za glavne grupe i vrste usjeva: žitarice, industrijsko bilje, mahunarke, povrće i stočno krmno bilje, voće i grožđe. Agencija za statistiku BiH dostavlja podatke EUROSTAT-u i FAO-u.

Putem e-DAMIS web aplikacije sljedeći setovi podataka su dostavljeni Eurostat-u u 2014. godini:

- Godišnje statistike usjeva: CROPROD_NSC_A, CROPROD_R7CROP_A, ROPROD_R7PERM_A, CROPROD_R7VEG_A, CROPROD_R6CROP_A, CROPROD_R8PERM_A, CROPROD_R8CROP_A i CROPROD_R8UAA_A

U sklopu IPA MBP 2011 na komponentama Statistika usjeva i statistika animalne proizvodnje urađen je finalni izvještaj koji je usvojen od strane Eurostat-a. Značajno je poboljšan upitnik za statistiku usjeva, kao i izvještavanje Eurostat-a putem eDAMIS web forme. Urađeni su prvi Izvještaji o kvalitetu prema Eurostat-u u području statistike usjeva. Testirana je metodologija Godišnjeg istraživanja farmi koji je uključio indikatore statistike usjeva i bilansi, a na osnovu provedenog Pilot istraživanja farmi u decembru 2013. godine. Izdata je web aplikacija za unos i obradu podataka i testiranje tabeliranja u cilju unapređenja postojećih redovnih istraživanja u dijelu biljne i stočne proizvodnje

U sklopu IPA 2012 MBP komponenta 6. Godišnja statistika usjeva u junu 2014. godine izvršene su pripreme i provedeno je Pilot istraživanje o zasijanim površinama i ranim procjenama prinosa važnijih usjeva i time testirano ovo istraživanje u cilju budućeg uvođenja kao redovnog istraživanja (upitnik, instrukcije, terenski rad, aplikacija za unos, tabeliranje). Otpočet je rad na mapiranju protoka podataka kao jedan od zadataka projekta.

Statistika stočarstva, mlijeka i jaja

Za nivo BiH, od strane entitetskih statističkih institucija redovno se prikupljaju, obrađuju i diseminiraju podaci o brojnom stanju stoke i stočne proizvodnje (godišnje istraživanje), kao i mjesečni podaci klanja stoke i peradi u klaonicama na osnovu usklađenih indikatora u obje entitetske statistike i podružnici Brčko. Podaci su dati po vrstama domaćih životinja i kategorijama. Kod klanja stoke u klaonicama podaci su raspoloživi na kvartalnom nivou, ali se za referentnu 2014. godinu planira diseminacija podataka na mjesečnom nivou u skladu sa Regulativom 1165/2008/EC početkom 2015. godine.

U toku 2014. godine u sklopu IPA 2011 MBP, komponenta Statistika stočarstva otpočet je rad na unapređenju statistike stočarstva odnosno dodatno usklađivanje pokazatelja sa Regulativom Vijeća broj 1165/2008: kategorije stoke i peradi. Vršiti se izvještavanje EUROSTAT-u (brojno stanje stoke i podaci o proizvedenom mesu).

Putem e-DAMIS web aplikacije sljedeći setovi podataka su dostavljeni Eurostat-u u 2014. godini:

- Mjesečna istraživanja inkubatorskih stanica i kravljeg mlijeka: ANI_HATACTI_M_BA_2014 i MILK_TABLEA_M_BA_2014.
- Brojno stanje stoke, godišnje istraživanje inkubatorskih stanica: ANI_LSSHGND_A_BA_2013, ANI_LSPIGND_A_BA_2013, ANI_LSCATND_A_BA_2013, ANI_HATSTRU_A_BA_2013.

U 2014. godini provedena su mjesečna istraživanja prikupljanja kravljeg mlijeka i mliječnih proizvoda u mljekarama, kao i Godišnje istraživanje o ulazu sirovog mlijeka i proizvodnji mliječnih proizvoda (sve vrste mlijeka). Ovi podaci su objavljeni za nivo BiH. Mjesečni podaci se prosljeđuju Eurostat-u putem eDAMIS web aplikacije. Pokazatelji i periodičnost su prilagođeni Direktivi Vijeća 96/16/EC i odluci komisije 97/80.

U saradnji sa entitetskim statističkim zavodima u 2014. godini na osnovu uvedenih redovnih statističkih istraživanja kompiliraju se podaci iz:

- Mjesečnog izvještaja o aktivnosti inkubatorskih stanica
- Godišnjeg izvještaja o strukturi inkubatorskih stanica

Kroz IPA 2012 MBP Agencija za statistiku BiH u saradnji s entitetskim statističkim institucijama, uz ekspertsku pomoć Eurostat-a započeto je realizovanje projekta Statistike animalne proizvodnje. Ciljevi projekta su: uspostavljanje metode izračunavanja prognoze bruto domaće proizvodnje mesa, proizvodnje i prerade mlijeka na gazdinstvima (van mljekara), kao i pomoći oko uspostavljanja uzorka iz rezultata Popisa stanovništva 2013. (set pitanja iz poljoprivrede).

4.02 Poljoprivredne strukture

Popis poljoprivrede

Aktivnosti poboljšanja statistike poljoprivrede po pitanju strukturnih statistika planirane u 2014. godini su bile kao i u 2013. godini - ograničene i nisu u potpunosti ispunjeni planirani zadaci.

Planirani zadaci vezani za Popis stanovništva su realizovani i to: implementiran je set pitanja iz poljoprivrede unutar obrasca P-2 Popisa stanovništva, čime će se u 2015. godini dobiti adresar poljoprivrednih gazdinstava, kao puni okvir za budući popis poljoprivrede. Planirane aktivnosti po pitanju pripreme Zakona o popisu poljoprivrede nisu realizovane, kao i aktivnosti vezane za samu Pripremu popisa poljoprivrede. Nema zajedničkog stava po pitanju jedinstvenog zakonskog okvira, o čemu je Agencija za statistiku BiH tokom 2014. godine redovno izvještavala VM BiH i druge relevantne institucije. Proces priprema za popis poljoprivrede je zaustavljen, te je EK otkazala projekat vezan za pripreme za popis poljoprivrede iz IPA 2012 (1,0 mil. EUR) jer jedinstveni zakonskog okvira nije donesen.

Agencija za statistiku BiH je mišljenja da se Popis poljoprivrede u BiH (kao najvažnije i veoma skupo i kompleksno istraživanje) ne može provesti bez donošenja Zakona o popisu poljoprivrede iz razloga definisanja datuma popisa, organizacije, osiguranje sredstava i dr.), kao što je praksa u svim susjednim zemljama i zemljama EU.

Zaključkom Vijeća ministara BiH na 75. sjednici VM BiH od 11. 12. 2013. godine

naloženo je Agenciji za statistiku BiH da u saradnji s entitetskim statističkim institucijama iznađe rješenje za zakonodavno provođenje Popisa poljoprivrede u BiH, obzirom da ne postoji zajednički stav oko jedinstvenog Zakona na nivou BiH (Republički zavod za statistiku je stava da zakon na nivou BiH nije potreban, dok Agencija za statistiku BiH i Federalni zavod za statistiku smatraju da je Zakon na nivou BiH neophodan). I pored uključenja predstavnika EK i Eurostat-a kroz Pododbor za poljoprivredu i Odbor za ekonomska pitanja i statistiku u 2014. godini i dalje nema zajedničkog stava po pitanju zakonodavne regulative kojom bi se proveo Popis poljoprivrede u BiH.

4.04 Poljoprivredni računi i cijene

Statistika cijena u poljoprivredi

U 2014. godini nastavljen je rad na poboljšanju statistike cijena outputa i inputa u poljoprivredi. Objavljene su godišnje cijene i indeksi cijena outputa na kvartalnoj (QI-IV 2013.) i godišnjem nivou za vremensku seriju 2010 - 2013. za nivo BiH (2010=100) na osnovu provedenih kvartalnih istraživanja od strane entitetskih statističkih zavoda. Agregirani su i izračunati indeksi cijena inputa i za nivo BiH na kvartalnom i godišnjem nivou 2010 – 2013. na osnovu kvartalnih istraživanja cijena inputa od strane entitetskih statističkih zavoda.

U sklopu IPA 2011 MBP u saradnji s entitetskim statističkim institucijama unaprijeđen je rad na elementima ekonomskih računa i cijena u poljoprivredi Agencija za statistiku je uradila finalni izvještaj koji je usvojen i odobren od strane projekta i Eurostata kako slijedi:

Izrada i isporuka vremenskih serija podataka:

- Izrada i isporuka podataka o apsolutnim cijenama poljoprivrednih proizvoda za vremensku seriju 2010 – 2013.,
- Izrada i isporuka podataka o apsolutnim cijenama sredstava poljoprivredne proizvodnje (Input I) za vremensku seriju 2010 – 2013.,
- Izrada i dostava indeksa cijena poljoprivrednih proizvoda za vremensku seriju 2010 – 2013. na baznu godinu 2010.,
- Izrada i dostava indeksa cijena sredstava poljoprivredne proizvodnje (Input I) za vremensku seriju 2010 – 2013. na baznu godinu 2010.,
- Izrada eksperimentalnog računa proizvodnje kao dijela ekonomskih računa u poljoprivredi za 2010 – 2012. procijenjene vrijednosti outputa 2010 – 2013. godine i procijenjene vrijednosti inputa I 2010 - 2013.

U toku projekta jedan od ciljeva je bio i sastavljanje Inventara o izvorima podataka za cijene, indekse cijena i ekonomske račune u poljoprivredi, što je i urađeno, dostavljeno i odobreno od strane projekta i Eurostata.

Projekat se nastavlja u 2015. godini u sklopu IPA MBP 2012.

4.05 Statistika šumarstva

Istraživanja o proizvodnji i cijenama šumskih sortimenata

U 2014. godini podaci o proizvodnji, prodaji i zalihama šumskih sortimenata su se redovno prikupljali od strane entitetskih statističkih zavoda na osnovu mjesečnih istraživanja (proizvodnja, prodaja i zalihe). Podatke o proizvodnji šumskih sortimenata Agencija za statistiku BiH u 2014. godini je publikovala kroz kvartalna i godišnja saopćenja. Podaci su dostavljeni UNECE-u kroz zajednički upitnik UNECE/FAO/EUROSTAT (JFSQ), koji je obuhvatio i set podataka:

- Kompiliranih podataka PRODCOM rezultata, primarne i finalne prerade

drveta, celuloze i papira iz godišnjeg istraživanja statistike industrije;

- Vanjskotrgovačkih bilanci proizvoda šumarstva i prerade drveta, celuloze i papira.

Provedeni su i objavljeni podaci redovnih istraživanja apsolutnih cijena šumskih sortimenata na kvartalnom nivou u 2013. godini za nivo BiH.

Prikupljeni su podaci i o procjeni i prognozi indikatora proizvodnje, uvoza i izvoza proizvoda šumarstva, prerade drveta te industrije celuloze i papira (upitnici TF1 i TF2) za 2014. i 2015. godinu u sklopu priprema za sastanak UNECE/FAO Komiteta za šumarstvo i drvnu industriju (COFFI). Prikupljeni su podaci za nivo BiH i isti poslani kroz zajednički FOREST EUROPE/UNECE/FAO upitnik za pan-evropske indikatore održivog upravljanja šumama.

4.06 Statistika ribarstva

Statistika akvakulture

Statistika o akvakulturi – U 2014. godini kompilirani su podaci entitetskih statističkih zavoda o akvakulturi na osnovu redovnog istraživanja.

Podaci koji su se prikupili odnose se na podatke o proizvodnji, strukturi objekata, vrijednosti proizvodnje i radnoj snazi. Indikatori su u potpunosti usklađeni sa Regulativom EU broj 762/2008.

5.02 Strategija Evropa 2020 i strategija održivog razvoja

Strategija Evropa 2020 i strategija održivog razvoja

Pripremljeno je poboljšano izdanje Tematskog biltena „*Odabrani pokazatelji stanja okoliša*“. Izborom CORE set pokazatelja Evropske agencije za okoliš (EEA) i ključnih UNECE indikatora za pojedina područja okoliša kao što su biološka raznolikost, vazduh, klimatske promjene, tlo, otpad, vode, šumarstvo, energetika, ribarstvo i transport, pokušalo se osigurati kontinuirano pružanje informacija široj javnosti, kao i pružiti informacije o okolišu za relevantne institucije svih segmenata okoliša. Razvoj pokazatelja izabраних područja okoliša bi trebalo da uspostavi osnovu neophodnu za donošenje odluka u procesu upravljanja okolišem, te na taj način očekivano doprinese održivom razvoju naše zemlje. Tematski bilten je postavljen na web strani Agencije za statistiku BiH

http://www.bhas.ba/index.php?option=com_publicacija&view=publicacija_pregled&ids=5&id=18&n=Okoli%C5%A1%20i%20energija.

BHAS je započeo uspostavljanje sistema kojim se prikupljaju, obrađuju i isporučuju informacije o okolišu, tako da budu dostupne i upotrebljive za svakog ko se želi njima koristiti. U korisnike spada javnost, nevladine organizacije, mediji, lokalna samouprava, državni organi i naučno-stručne i obrazovne institucije. Sistem je uspostavljen tako da bude razumljiv svim korisnicima, jednostavan u prezentovanju informacija i dostavlja informacije u odgovarajućim vremenskim intervalima. http://www.bhas.ba/?option=com_content&view=article&id=226

5.03 Statistika okoliša

Statistika otpada i opasnih supstanci

Statistički podaci o otpadu na nivou EU imaju svoju zakonsku osnovu od 2002. godine, kao odgovor na potrebu za uporedivim i usklađenim podacima. Publikovan je metodološki dokument „*Priručnik za statistiku otpada/skupljanje statističkih podataka o nastanku i tretmanu otpada*“ i sadrži prevedene dijelove Eurostat Priručnika objavljenog u aprilu 2013. godine. Metodološki priručnik će pomoći u proizvodnji kvalitetnih i uporedivih statističkih podataka o otpadu, a namijenjen je i širim korisnicima s ciljem blagovremenog dobivanja informacija.

IPA 2008 Envis projekat „*Jačanje institucija zaštite okoliša i priprema za predpristupne fondove*“ je naglasio ulogu Agencije za statistiku BiH kao NRC za otpad za EIONET i međunarodno izvještavanje, uključujući i njenu ulogu u pružanju pravovremenih i relevantnih podataka za otpad usklađenih s međunarodnim i nacionalnim zahtjevima. BHAS uzima aktivno učešće na svim EEA Eionet webinar radionicama.

U cilju što jasnijeg praćenja tokova komunalnog otpada u BiH i s tim u vezi podizanja kvaliteta statističkog istraživanja, pripremljen je dokument „*Regionalizacija upravljanja čvrstim otpadom u BiH*“ i dostavljen entitetskim statističkim institucijama kao statistički standard. Takođe je poboljšana aplikacija za unos i obradu podataka statističkog istraživanja o komunalnom otpadu i dostavljena entitetskim statističkim institucijama na korištenje. Izvršeno je izvještavanje Eurostat-a s podacima o komunalnom otpadu, preko e-DAMIS portala (Dataset WASTE_MUNWAS_A) i dostavljen Izvještaj o kvalitetu. Zbog nedostatka podataka u BiH o uvozu/izvozu neopasnog otpada, Odjel za statistiku okoliša Agencije za statistiku BiH je preduzeo aktivnosti na obradi dostupnih podataka statistike vanjske trgovine i publikovao saopćenje „*Prekogranični promet neopasnog otpada*“.

Statistika voda

Publikovana su godišnja istraživanja statistike voda o korištenju voda i zaštiti voda od zagađivanja u industriji, javnoj odvodnji i javnom vodovodu za referentnu 2013. godinu.

Poboljšanja su napravljena u međunarodnom izvještavanju UNSD upitnika statistike okoliša - sekcija vode, posebno osiguravanje serije podataka za period 2001-2012. o procentu stanovništva priključenog na sistem snabdijevanja vodom. Putem e-DAMIS portala izvršeno je izvještavanje OECD/Eurostat Zajedničkog upitnika za kopnene vode (Joint Questionnaire for Inland Waters - ENVJQWTR_TB1TO7_A2_BA).

5.04 NUTS klasifikacija

Prijedlog Nomenklature

Agencija za statistiku BiH je u 2013. godini dostavila Eurostat-u Prijedlog klasifikacije statističkih teritorijalnih jedinica u BiH, koja opisuje NUTS I i NUTS II nivo ali ne i NUTS III koji je potreban za potpunu usklađenost sa NUTS Regulativom. Predloženi nivo NUTS II Eurostat smatra privremenim dok ne budu raspoloživi podaci iz Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova provedenog 2013. godine. Eurostat takođe smatra privremenim i serije podataka o BDP-u po stanovniku za NUTS II, sve dok se u potpunosti ne uspostavi Klasifikacija statističkih teritorijalnih jedinica koja uključuje i nivo NUTS III i dok ne budu raspoloživi podaci iz Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova provedenog 2013. godine.

5.06 Nauka, tehnologija, inovacije

Statistika istraživanje i razvoj

Agencija je objavila saopćenje „Istraživanje i razvoj 2013“ sa ciljem osiguravanja pouzdanih statističkih podataka u cilju razvoja naučnoistraživačkih kapaciteta, ulaganja u kadrove, pokretanja promjena u sistemu visokog obrazovanja i nauke.

Statistika patenata

Agencija je po prvi puta objavila podatke statistike патената u BiH. Saopćenje je rezultat obrade podataka preuzetih od Instituta za intelektualno vlasništvo BiH. Metodologija za provođenje istraživanja je međunarodno prihvaćeni standard koji je postavio OECD i objavio u Priručniku za statistiku патената. Statistika патената pruža informaciju o uspješnosti istraživanja, razvoja i inovacijske aktivnosti u odabranim područjima tehnologije. Broj патената jedna je od mjera inovativne aktivnosti zemlje, koja takođe pokazuje kapacitet iskorištavanja znanja i pretvaranja znanja u potencijalne koristi.

Statistika inovacija

Agencija je po prvi put objavila podatke probnog istraživanja „Inovativne aktivnosti preduzeća u BiH“, u periodu 2010 - 2012. Istraživanje o inovativnim aktivnostima preduzeća je usklađeno sa Eurostat metodologijom koja se provodi svake dvije godine pod naslovom „Community Innovation Survey“. Ovim istraživanjem dobiveni su podaci o inovativnim aktivnostima preduzeća, koje obuhvataju inovacije proizvoda (fizičkog proizvoda ili usluge), kao i inovacije procesa i inovacije u organizaciji i marketingu.

5.07 Informaciono društvo

Statistika telekomuni- kacija

Redovno su publikovana godišnja i kvartalna saopćenja statistike telekomunikacija (telekomunikaciona oprema, mreža i usluge). Među redovnim aktivnostima Regulatorne agencije za komunikacije (RAK) nalazi se i prikupljanje, obrada i analiza podataka, što je neophodno za sagledavanje realnog stanja na tržištu i omogućava saradnju RAK-a, kako s međunarodnim, tako i s domaćim institucijama.

Stoga je Agencija za statistiku BiH preduzela niz aktivnosti na jačanju saradnje s RAK-om u cilju razmjene i osiguranja dodatnih podataka.

**Statistika
poštanskih
usluga**

Rezultat redovnog prikupljanja podataka o pismonosnim i paketnim pošiljkama, te operacijama platnog prometa je kvartalna objava saopćenja „*Poštanske usluge*“. Podaci koji se prikupljaju su broj otpremljenih pisama u unutrašnjem i međunarodnom prometu, broj prispjelih pisama u međunarodnom prometu, broj otpremljenih paketa u unutrašnjem i međunarodnom prometu, broj prispjelih paketa u međunarodnom prometu, platne operacije (uplate i isplate).

5.09 Računi okoliša i klimatske promjene

**Statistika
klimatskih
promjena**

Redovno su publikovana godišnja saopćenja statistike klimatskih promjena „*Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede*“ i „*Emisije stakleničkih plinova iz otpada*“, prema metodologiji „Revised 1996 IPCC Guidelines for National GHG Inventories, Good Practice Guidance and Uncertainty Management in National GHG Inventories“, preporučen od strane UNFCCC i metodologiji mjerenja IPCC Tier 1.

Nakon održane radionice u organizaciji Side na temu Ekonomski računi okoliša, donesen je zaključak da se upitnik za statističko istraživanje „*Investicije, tekući troškovi i prihodi za zaštitu okoliša*“, učini što jednostavnijim i jasnijim za izvještajne jedinice. Upitnik je pojednostavljen, a popratni metodološki Priručnik je poboljšan i dopunjen.

6.01 Klasifikacije

Klasifikacija djelatnosti

Primjena Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010, urađene u prethodnom periodu, započela je 01. 01. 2011. KD BiH 2010. je potpuno usaglašen s EU važećom klasifikacijom djelatnosti (NACE Rev. 2 European Classification of Economic Activities, Regulation No. 1893/2006). Statistička primjena klasifikacije djelatnosti podrazumijeva obavezu prešifriranja i usaglašavanja ekonomske djelatnosti poslovnih subjekata u BiH. Urađeno je statističko prešifriranje ekonomske djelatnosti svih poslovnih subjekata Statističkog poslovnog registra.

U skladu sa zahtjevima brojnih korisnika, a s ciljem efikasnije primjene KD BiH 2010, pravilnog tumačenja, razvrstavanja i preregistracije poslovnih subjekata, u 2014. godini se redovno radilo na pripremi i davanju odgovora na postavljene upite. Pripremana su detaljna obrazloženja i tumačenja nove klasifikacije i njene upotrebe za određivanje glavne i sporednih djelatnosti.

Takođe, davana su uputstva za pravilno korištenje ranije izrađenih i na WEB stranici objavljenih alata za pregledanje KD BiH 2010, koji uključuju Tabele veza, Abecedni indeks klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010 i E-pretraživač.

U 2014. je nastavljena primjena klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010 u svim poslovnim istraživanjima. Primjena KD BiH 2010 je obavezna u svim istraživanjima u BiH.

Klasifikacija proizvoda

Klasifikacije proizvoda po djelatnostima - KPPD BiH 2010 (standard CPA 2008, „European Classification of Products by Activity“, EU Regulativa br. 451/2008) je završena u prethodnom periodu. U 2014. realizovane su aktivnosti, čiji je cilj bio pomoć u implementiranju u smislu detaljnog tumačenja klasifikacije proizvoda i njenog korištenja, kao i korištenja pripremljenih tabela veza za statističke i druge namjene.

Nomenklatura industrijskih proizvoda

Nomenklatura industrijskih proizvoda BiH 2010 (NIP BiH 2010), zasnovana je na klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2), KPPD BiH 2010 (EU CPA 2008) i EU PRODCOM listi 2010 (EU Regulativa br. 163/2010 - Products of European Community) i EU regulativama br. 3924/91, 912/2004, službeno je objavljena u „Službenom glasniku BiH“, br. 12/11.

Međutim, iz obaveze godišnjeg usklađivanja EU PRODCOM liste (Nomenklature industrijskih proizvoda) s nomenklaturama vanjske trgovine (EU/CN i UN/HS) proizilazi i obaveza godišnjeg usklađivanja osnovne NIP BiH 2010 sa važećim EU PRODCOM listama.

Klasifikacija zanimanja

U toku 2014. godine izvršeno je ažuriranje popisa zanimanja u KZBiH – 08. Za potrebe Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH u 2013. godini, izvršeno je šifriranje svih zapisa o zanimanjima u bazi P1. obrazaca.

6.02 Obuke

Obuka osoblja

Obuka statističara putem međunarodne saradnje, radionica, sudjelovanja u radu radnih grupa evropskih statističara je kontinuiran proces.

6.03 IT podrška, standardi i alati za statističku proizvodnju

Popisne aktivnosti IT

- Unaprijeđen i održavan sistem za praćenje popisnih aktivnosti,
- razvijen i održavan OCR sistem za obradu podataka (Optical Character Recognition),
- pružena sva neophodna tehnička pomoć za kvalitetno provođenje Popisa,
- kreiran dokument strategija za zaštitu ličnih podataka.

Aplikacije i baze podataka

Trenutno se u Agenciji za statistiku BiH koristi 42 aplikacije koje služe za unos, a često i za obradu podataka dobivenih iz različitih statističkih istraživanja.

Na već postojećim aplikacijama se kontinuirano rade unaprjeđenja i izmjene u skladu sa potrebama iskazanim od strane istraživačkih odjeljenja.

Kontinuirano se radi na dizajnu i razvoju novih aplikacija za potrebe statističkih istraživanja. Aplikaciji za podršku za kratkoročne poslovne statistike u Sektoru poslovnih statistika, koja će se koristiti za unos i obradu podataka svih poslovnih kvartalnih istraživanja kao i mjesečnog izvještaja Trgovina na malo, se tako kontinuirano dorađuje i proširuje.

Tokom 2014. godine radilo se na jedinstvenom projektu do sada, projektu za praćenje migracija i rađeno je u saradnji s Ministarstvom sigurnosti BiH, Ministarstvom civilnih poslova BiH, IDDEEA-om, U sklopu projekta su prikupljeni podaci o migracijama iz više različitih izvora, objedinjeni u jednoj bazi iz koje treba da se generišu izvještaji, kako za EUROSTAT tako i potrebe statistike Migracija i neka ministarstva.

ICT infrastruktura

- Unapređenje postojeće ICT infrastrukture,
- Podizanje sigurnosti na veći nivo,
- Održavanje IT sistema Agencije,
 - Oprema za obradu podataka popisa u COM-u,
 - Oprema u Agenciji za statistiku BiH,
 - Oprema u Brčko distriktu BiH (D&R i backup centar),
- Održavanje sistema VoIP telefonije – uključenje podružnice u BD u sistem Agencije (osigurano besplatno telefoniranje na relaciji Sarajevo – Brčko).

6.06 Informisanost i diseminacija

Publikacije, saopćenja, web stranica, Intranet

Odjel za uredništvo je u skladu s Kalendarom za objavljivanje statističkih podataka u protekloj, 2014. godini publikovao:

- 306 saopćenja sa statističkim podacima za različite referentne periode
- 14 godišnjih tematskih biltena za specifične statističke oblasti
- 7 metodoloških dokumenta

Sve objavljene publikacije i saopćenja lektorisana su i pripremljena na sva tri lokalna jezika te engleski jezik. Dokumenti su dostupni na zvaničnoj stranici Agencije www.bhas.ba, s tim da su publikacije i metodološki dokumenti dostupni i u printanoj formi.

Odnosi sa javnošću

Služba za odnose s javnošću je prošle godine, pored redovnih aktivnosti, uvela i neke nove sa ciljem unapređenja komunikacije sa korisnicima i promocije zvanične bh. statistike:

Monitoring i analiza medijskih objava: Služba za odnose s javnošću uradila je kvantitativnu i kvalitativnu analizu medijskih objava o popisu na osnovu

pressklipinga koji je radila u periodu od 1. juna do 31. decembra 2013. godine. Analiza je urađena na osnovu uobičajene metodologije za praćenje i analizu besplatnih objava u medijima koja je prilagođena radu Agencije za statistiku BiH. Tokom 2014. godine Služba je radila presskliping (praćenje i evidenciju objava u medijima): po osnovu redovnih statističkih saopćenja objavljenih na web stranici, saopćenja za medije o popisu i statističkim podacima i aktivnostima, odgovora na upite medija, izjava i intervjua. Presskliping i kvantitativna i kvalitativna analiza objava u medijima radit će se i narednih godina kao redovna aktivnost službe za odnose sa javnošću s ciljem poboljšanja saradnje s medijima i unapređenja informisanja šire javnosti o proizvodima i uslugama Agencije za statistiku BiH i jačanja statističkog sistema u BiH.

Saradnja s poslovnom zajednicom i promocija bh. statistike: Služba je organizovala učešće predstavnika Agencije na 9. konferenciji kvaliteta u BiH koju svake godine u novembru organizuje Agencije za kvalitet u BiH, povodom Svjetskog dana kvaliteta i Evropske sedmice kvaliteta. Prezentirane su dvije teme: „Istraživačko-razvojni i patenti pokazatelji u kontekstu ekonomskog razvoja“ (rad je objavljen u „Zborniku radova“ prezentovanih na konferenciji) i „Primjena kvaliteta u bh. statistici“ (objavljen tematski tekst u decembarskom broju Poslovnih novina, medijskog partnera Konferencije). Na ovaj način predstavnici ciljne grupe „poslovna zajednica“ bili su upoznati sa novom statističkom oblasti „Nauka, tehnologija i inovacije“ i primjenom standarda kvaliteta u statistici BiH.

Promocija strateških dokumenata i standarda kvaliteta Agencije za statistiku BiH: Služba za odnose s javnošću pripremila je dvije informacije o razvoju bh. statistike koje su objavljene na naslovnoj strani web stranice www.bhas.ba sa ciljem da i na taj način podsjeti ili upozna korisnike, poslovne partnere i saradnike sa strateškim opredjeljenjima Agencije i značaju primjene standarda kvaliteta u zvaničnoj bh. statistici. Ovim informacijama je, putem linkova, olakšan pristup svim strateškim dokumentima.

**Objava
rezultata Popisa
2013**

Aktivnosti Odjela za baze diseminacije su bile vezane za Popis 2013. godine i uključivale su detaljne analize i usaglašavanje sadržaja 16 knjiga publikovanja, uspostavljanje on-line baze podataka sa preliminarnim podacima Popisa u PC-Axis-u, te pripremu baze budućim potrebama Agencije.

6.09 Međunarodna saradnja i evropske integracije

**Realizovane
aktivnosti**

Najvažnije aktivnosti su se odnosile na implemetaciju nacionalnih i regionalnih projekata i programiranje novih aktivnosti za buduće regionalne projekte i projekte Tehničke pomoći za obradu popisnih podataka (koji je počeo sa implementacijom u novembru 2014).

Projekti u implementaciji u 2014.: EU Grant za Popis stanovništva; Nacionalni projekat koji finansira Sida a implementira Švedska statistika (faza III); početak novog IPA 2012 Twinninga; GIZ višekorisnički projekat za BH institucije; MBP IPA 2012 /Višekorisnički projekat za statistiku; Regionalni projekat koji finansira Sida.

Veliki broj predstavnika iz sve tri BH statističke institucije je uzeo učešća na sastancima raznih radnih grupa u organizaciji Eurostata i raznih međunarodnih organizacija što je bilo najčešće omogućeno putem donatorskih sredstava (ugl. kroz MBP IPA 2012, i GIZ) a dio i vlastitim sredstvima.

Važna obaveza i aktivnost za BHAS i odjel za međunarodnu saradnju je bila komunikacija sa IMO (međunarodni monitoring za Popis stanovništva i domaćinstava u BiH 2013.) timom i organizacija njihovih misija i sastanaka u Sarajevu i Banja Luci. Do sada je realizovano dvadeset misija IMO tima u BiH.

Vršeno je redovno praćenje Evropskog partnerstva i obaveza koje ima statistika i svi izvještaji su dostavljani pravovremeno. U toku je priprema sektorskog strateškog dokumenta za programiranje IPA II fonda i statistika je poslala svoj dio.

Prema redovnom Izvještaju o napretku BiH za 2014. statistika je napravila *"određeni napredak postignut je u oblasti statistike, posebice kada je u pitanju provođenje popisa stanovništva i domaćinstava, kao i u nekim oblastima statistike poslovnog sektora. I dalje je potrebno unaprijediti sektorske statistike, poput statistike nacionalnih računa, te poslovne i poljoprivredne statistike. Potrebno je unaprijediti saradnju, koordinaciju i procese donošenja odluka da bi se razvio statistički sistem u državi i ključne strateške oblasti."*

7. ADMINISTRATIVNA PODRŠKA

7.01 Upravljanje IT infrastrukturom

Održavanje i razmjena

Razmjena podataka sa EUROSTAT-om vrši se putem jedinstvenih programskih alata koje je omogućio EUROSTAT. Unaprijeđena je postojeća ICT infrastruktura, kako kroz nabavku nove opreme tako i kroz uvođenje standarda. Nastavljene su aktivnosti na implementiranju IT strategije. Uspostavljene su VPN konekcije sa entitetskim zavodima za statistiku. Razmjena podataka sa EUROSTAT-om se vrši kontinuirano putem programskih alata. Kontinuiran rad na uvođenju standarda kroz primjenu pravilnika.

7.02 Ljudski resursi

Normativno – pravna djelatnost

U 2014. godini su usvojeni:

Plan rada Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine za 2014. godinu je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na svojoj 95. sjednici održanoj 20. 05. 2014. godine, a Plan rada je objavljen u ("Službenom glasniku BiH", br. ../14).

Kadrovska popunjenost

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije za statistiku BiH (broj 1187/08 od 02. 06. 2008. godine) za vršenje poslova iz nadležnosti Agencije za statistiku BiH sistematizovano je ukupno 192 izvršioaca, i to: direktor 1, zamjenika direktora 2, pomoćnika direktora 9, šefova odsjeka 23, ostalih državnih službenika 145, namještenika 12.

U Agenciji čija se unutrašnja organizacija i način rada zasniva na funkcionalnoj povezanosti unutrašnjih organizacionih jedinica, od ukupno sistematizovanih 192 radna mjesta, na dan 31. 12. 2014. godine popunjeno je ukupno 113 radnih mjesta (što procentualno iznosi 58,9% od ukupnog broja sistematizovanih radnih mjesta), od čega je: zamjenika direktora 2, pomoćnika direktora 2, načelnik odjela 1, rukovodilac podružnice 1, šefova odsjeka 17, ostalih državnih službenika 78, namještenika 12, bez pripravnika.

7.03 Upravljanje finansijskim sredstvima

*Izvršenje
budžeta
na dan
31. 12.
2014.*

KONTO	OPIS	Budžet za 2014.	Izvršenje	Indeks
			2014.	
I	TEKUĆI IZDACI	4.746.000	4.029.521	85
6111	Bruto plaće i naknade	3.256.000	3.054.275	94
6112	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	414.336	308.616	74
6131	Putni troškovi	97.000	93.167	96
6132	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga (PTT)	74.200	66.592	90
6133	Izdaci za energiju i komunalne usluge	65.800	47.581	72
6134	Nabavka materijala	77.000	76.713	100
6135	Izdaci za usluge prevoza i goriva	26.000	10.746	41
6136	Unajmljivanje imovine i opreme	220.000	213.749	97
6137	Izdaci za tekuće održavanje	60.000	52.276	87
6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluge platnog prometa	9.000	4.531	50
6139	Ugovorene usluge	446.664	101.275	23
II	KAPITALNI IZDACI	0	0	0
	UKUPNO - RASHODI FINANSIRANI IZ BUDŽETA (I-II)	4.746.000	4.029.521	85
II a	VIŠEGODIŠNJI program - POPIS STANOVNIŠTVA- prenesena sredstva	2.418.295	1.231.919	51
	Tekući izdaci za Popis stanovništva	1.982.623	1.054.691	55
	Nabavka opreme za Popis stanovništva	435.672	177.228	41
	UKUPNO RASHODI FINANSIRANI IZ BUDŽETA (I+II+II a)	7.164.295	5.261.440	73
III	PROGRAMI POSEBNE NAMJENE			
	Grant EC za Popis stanovništva	2.270.949	1.759.584	77
	Donacija Vlade Brčko distrikta	118.450	17.664	8
	Donacija Vlade BD za Popis stanovništva u BiH 2013	406.648	132.912	33
	Anketa prošireni HBS	14.006	1.602	11
	IPA Twinning 2008	45.738	2.352	5
	Ostale donacije	195.899	29.472	15
	Essprop-UNICEF	13.102	12.983	99
	Transfer RZS RS	316.366	303.799	96
	Transfer FZS	19.216	14.210	74
	UKUPNO PROGRAMI POSEBNE NAMJENE	3.400.374	2.274.578	67
	UKUPNO (I+II+IIa+III)	10.564.669	7.536.018	71

Напомена: У буџету за 2014. год. је укључен износ од 139.000 КМ (донација Владе Брчко дистрикта за Попис становништва), али та средства нису достављена Агенцији од стране Владе Брчко дистрикта због поплава.

Dostavljanje administrativnih podataka za statistiku nacionalnih računa

Nakon što su otklonjene zakonske prepreke za dostavu podataka Uprave za indirektno oporezivanje iz PDV baze podataka, još uvijek nije definisan način dostave i preuzimanja podataka između Agencije za statistiku i Uprave za indirektno oporezivanje.

Master plan za razvoj statistike Nacionalnih računa

Izrada Master plana za razvoj statistike Nacionalnih računa u BiH, koji je nastao kao rezultat implementacije projekta IPA 2011 MBP, trebao je da stvori pretpostavke za implementaciju Evropskih standarda i zahtjeva u ovoj statističkoj oblasti. Njegovim neprihvatanjem od strane RZS RS, statistika Nacionalnih računa BiH se i dalje nalazi u vrlo kompleksnoj situaciji što će, uzimajući u obzir intenziviranje zahtjeva za dostavu podataka za BiH predstavljati značajno ograničenje.

Transmisioni program – Nacionalni agregati

Dostava statističkih podataka i rokovi za njihovu dostavu Eurostatu precizno su definisani posebnom EU regulativom, koju zemlje kandidati, ali i potencijalni kandidati, moraju implementirati u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Složen statistički sistem BiH, koji kao posljedicu ima veoma dug proces proizvodnje pojedinih indikatora, te nedefinisan kontrolni mehanizam, uzrokuje značajno odstupanje rokova u kojima se dostavljaju podaci za BiH, u odnosu na zahtijevane. Ovakvo stanje izuzetno negativno utiče na vrednovanju dostavljenih indikatora koje provodi Eurostat.

Računi okoliša i klimatske promjene

Razvoj ekonomskih računa okoliša kroz BiH statističke institucije je započeo 2010 godine, organizovanjem radionica i studijskih posjeta podržanim od strane Side. Kroz ovaj period razvijen je instrumentarij za provođenje probnog statističkog istraživanja „Izdaci za zaštitu okoliša i prihodi od zaštite okoliša“ (Joint OECD/Eurostat Questionnaire on Environmental Protection Expenditure and Revenues -EPER), koji je poboljšavan tokom vremena. Nažalost, nakon probnog statističkog istraživanja entitetske statističke institucije nisu prihvatile ovo istraživanje kao redovnu aktivnost u Planu statističkih istraživanja.

Razumijevanje održivog ekonomskog razvoja u skladu sa ciljevima očuvanja okoliša i potreba za uvođenjem ekonomsko-okolišnih pokazatelja u procjeni napretka je na niskom nivou, kako u BiH statističkim institucijama, tako i u nadležnim ministarstvima. Jedan od razloga ovakvog stanja bi mogla biti kadrovska ograničenja u statističkim institucijama. Međutim, u velikoj mjeri je prisutan i nedostatak saradnje između statistike i nadležnog ministarstva na državnom nivou, zbog neuključivanja statistike u projekte koji se tiču klimatskih promjena, a koji su u direktnoj vezi sa ekonomskim računima okoliša.

Npr. računi emisija u vazduh zasnivaju se na poslu koji je već obavljen za inventare emisija u vazduh o kojima se podnose izvještaji u skladu s Okvirnom konvencijom Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) i Konvencijom o dalekosežnom prekograničnom onečišćenju vazduha (CLRTAP) UNECE-a; računi okoliša potom ih proširuju kako bi se uklopili u klasifikacije i koncepte tabela ulaza i izlaza nacionalnih računa, sa ciljem usklađivanja sa statistikom industrije i uslužnih ekonomskih sektora.

Nažalost, BHAS kao državna statistička institucija nije nikada pozvana za učešće u izradi Prvog i Drugog nacionalnog izvještaja BiH u skladu sa Okvirnom konvencijom UN o klimatskim promjenama, kao i BiH prvog dvogodišnjeg ažuriranog izvještaja (FBUR). Takođe je primjećeno da se u Izvještajima ne koriste zvanični statistički podaci za izračunavanje, što svakako utiče na razvoj ekonomskih računa okoliša.

S druge strane, za račune tokova materijala podaci se uzimaju iz poljoprivrednih statistika, statistike industrije, energetske statistike te statistike vanjske trgovine. Iz tog razloga, razvoj ovog modula ekonomsko-okolišnih računa nameće neznatan teret za izvještajne jedinice; umjesto toga statističke institucije trebaju koristiti postojeće osnovne podatke koje potom prilagođavaju podacima koji su već prethodno prikupljeni za druge ciljeve (statističke ili administrativne).

Da bi se pristupilo razvoju ekonomskih računa okoliša obuhvaćenih Regulativom (EU-a) br. 691/2011/EC, neophodno je jačanje svijesti svih BiH aktera o važnosti uspostavljanja ključnih ekonomsko-okolišnih pokazatelja koji su u koheziji sa strategijom EU 2020.

PRILOZI

PREGLED PUBLIKOVANJA U 2014. GODINI

GODIŠNJI TEMATSKI BILTENI:

1. Anketa o radnoj snazi 2013.
2. Investicije 2012.
3. Anketa o potrošnji domaćinstava u BiH 2011.
4. Anketa o radnoj snazi 2013.
5. Bruto domaći proizvod prema proizvodnom i dohodovnom pristupu 2005 – 2012., Bruto domaći proizvod prema rashodnom pristupu 2007 - 2012.
6. Preračunati indeksi obima industrijske proizvodnje za Bosnu i Hercegovinu za period 2010 – 2013.
7. Žene i muškarci u Bosni i Hercegovini
8. Indeks cijena industrijskih proizvođača u Bosni i Hercegovini 2013.
9. Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini za 2013. - Prethodni PRODCOM rezultati
10. Strukturne poslovne statistike 2012.
11. Robna razmjena BiH sa inostranstvom 2013.
12. Demografija 2013.
13. Socijalna zaštita, 2008 - 2013.
14. Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u 2013. - PRODCOM rezultati
15. Statistika vanjske trgovine od 2010. do 2013, I - VI 2014. godine
16. Odabrani pokazatelji stanja okoliša 2013.
17. Anketa o radnoj snazi 2014.
18. Bruto domaći proizvod prema proizvodnom, dohodovnom i rashodnom pristupu 2005 – 2013.
19. Investicije 2013.

SAOPĆENJA:

MJESEČNA SAOPĆENJA

1. Statistika robne razmjene BiH sa inostranstvom, 12
2. Zaposleni po djelatnostima, 12
3. Registrovana nezaposlenost, 12
4. Prosječne mjesečne isplaćene neto plaće zaposlenih, 12
5. Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih, 12
6. Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, 12
7. Mjesečni indeksi industrijske proizvodnje za Bosnu i Hercegovinu, 12
8. Indeks proizvođačkih cijena industrije u Bosni i Hercegovini, 12
9. Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini, 12
10. Prosječne potrošačke cijene u Bosni i Hercegovini, 12
11. Statistika trgovine na malo - Indeksi prometa trgovine na malo u BiH, 11
12. Statistika turizma, 12
13. Poljoprivreda - Prikupljeno kravlje mlijeko i proizvedeni mliječni proizvodi, 12
14. Kratkoročni pokazatelji energetske statistike, 9

KVARTALNA SAOPĆENJA

1. Demografija - Prirodno kretanje stanovništva, 3
2. Prosječne isplaćene neto plaće zaposlenih, 4
3. Prosječne mjesečne bruto plaće zaposlenih, 4
4. Građevinarstvo - Stambena gradnja u Bosni i Hercegovini, 3
5. Građevinarstvo - Građevinski radovi u inostranstvu, 4
6. Indeksi proizvodnje u građevinarstvu u Bosni i Hercegovini, 3
7. Izdata odobrenja za građenje u BiH, 3
8. Vrijednost izvršenih građevinskih radova u inostranstvu od strane preduzeća iz BiH, 3
9. Statistika distributivne trgovine, 3
10. Indeksi prometa u prevoznim i skladišnim djelatnostima u BiH, 4
11. Granični promet robe i cestovnih teretnih motornih vozila, 5
12. Granični promet putnika i putničkih cestovnih motornih vozila, 1
13. Granični promet putničkih motornih vozila i putnika, 3
14. Cestovni, željeznički, vazdušni i poštanski saobraćaj, 3
15. Cestovni, željeznički i vazdušni saobraćaj, 1
16. Poljoprivreda - Klanje stoke i peradi u klaonicama, 4
17. Šumarstvo - Proizvodnja i prodaja šumskih sortimenata u BiH prema asortimanu, 4
18. Bruto domaći proizvod, 4
19. Indeksi izvoznih i uvoznih cijena BiH, 3

POLUGODIŠNJA SAOPĆENJA

1. Prosječne isplaćene neto plaće zaposlenih, 2
2. Prosječne bruto plaće zaposlenih, 2
3. Cijene električne energije i prirodnog plina, 2

GODIŠNJA SAOPĆENJA

1. Bruto domaći proizvod za Bosnu i Hercegovinu - proizvodni pristup - prvi rezultati
2. Bruto domaći proizvod za Bosnu i Hercegovinu - dohodovni pristup - prvi rezultati
3. Bruto domaći proizvod za Bosnu i Hercegovinu - rashodni pristup - prethodni podaci
4. Bruto domaći proizvod (BDP) i stvarna individualna potrošnja (SIP) u standardu kupovne moći (SKM)
5. Indeksi izvoznih i uvoznih cijena BiH
6. Investicije - prethodni rezultati
7. Godišnji izvještaj o građevinskim radovima u BiH – pravni subjekti
8. Vrijednost izvršenih građevinskih radova u inostranstvu od strane preduzeća iz BiH
9. Stambena gradnja u Bosni i Hercegovini
10. Statistički poslovni registar - Jedinice statističkog poslovnog registra
11. Statistički poslovni registar - Osnovni podaci o preduzećima
12. Strukturne poslovne statistike - Varijable i indikatori za preduzeća - preliminarni rezultati
13. Demografija - Prirodno kretanje stanovništva
14. Unutrašnje migracije u Bosni i Hercegovini
15. Anketa o radnoj snazi - prethodni podaci
16. Anketa o troškovima rada

-
17. Poljoprivreda - Zasijane površine u jesenjoj i proljetnoj sjetvi
 18. Poljoprivreda - Klanje stoke i peradi u klaonicama
 19. Poljoprivreda - Proizvodnja voća i grožđa
 20. Poljoprivreda - Prodaja poljoprivrednih proizvoda na zelenim pijacama
 21. Poljoprivreda - Otkup i direktna prodaja/realizacija poljoprivrednih proizvoda
 22. Poljoprivreda - Brojno stanje stoke i peradi i stočna proizvodnja
 23. Poljoprivreda - Godišnji izvještaj o strukturi inkubatorskih stanica
 24. Poljoprivreda - Požnjevena površina i proizvodnja po usjevima
 25. Godišnji izvještaj o akvakulturi
 26. Okoliš - Otpad iz proizvodnih djelatnosti
 27. Okoliš - Javni odvoz i odlaganje komunalnog otpada
 28. Okoliš - Sistem javne odvodnje
 29. Okoliš - Korištenje voda i zaštita voda od zagađivanja u industriji
 30. Okoliš - Skupljanje i distribucija vode
 31. Okoliš - Prekogranični promet neopasnog otpada
 32. Okoliš - Emisije stakleničkih plinova iz poljoprivrede
 33. Okoliš - Emisije stakleničkih plinova iz otpada
 34. Statistika energije - Električna i toplotna energija 2012.
 35. Statistika energije - Ugalj, koks 2012.
 36. Statistika energije - Prirodni plin 2012.
 37. Statistika energije - Električna i toplotna energija 2013.
 38. Statistika energije - Ugalj, koks 2013.
 39. Statistika energije - Prirodni plin 2013.
 40. Nauka, tehnologija i inovacije - Istraživanje i razvoj 2012.
 41. Nauka, tehnologija i inovacije - Istraživanje i razvoj 2013.
 42. Nauka, tehnologija i inovacije - Patenti
 43. Saobraćaj - Prvi put registrovana cestovna motorna vozila
 44. Saobraćaj - Registrovana cestovna motorna vozila
 45. Saobraćaj - Vazdušni saobraćaj
 46. Saobraćaj - Telekomunikaciona oprema, mreža i usluge
 47. Statistika obrazovanja - prethodni rezultati
 48. Statistika obrazovanja - konačni rezultati
 49. Šumarstvo - Proizvodnja, prodaja i zalihe šumskih sortimenata u BiH prema asortimanu
 50. Šumarstvo - Cijene i indeksi cijena šumskih sortimenata u Bosni i Hercegovini

VIŠEGODIŠNJA SAOPĆENJA

1. Statistika nacionalnih zdravstvenih računa (2009 - 2012.)
2. Nauka, tehnologija i inovacije - Inovativne aktivnosti preduzeća (2010 - 2012.)
3. Indeks proizvodnje u građevinarstvu u Bosni i Hercegovini (2005 - 2013.)

I. KLASIFIKACIJE, NOMENKLATURE I METODOLOŠKI DOKUMENTI

1. Unapređenje kvalitete Statističkog poslovnog registra
2. Odobrenja za građenje
3. Strukturne poslovne statistike
4. Klasifikacija energenata i oblika energije
5. Opis izvora i metoda primjenjenih u procesu kompilacije kvartalnih Nacionalnih računa
6. Trgovina na malo
7. Distributivna trgovina
8. Priručnik za statistiku otpada

Brčko distrikt

- *Statistički bilteni BD BiH: 5*
- *Publikacije BD BiH: 4*
- *Saopćenja: 18*

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
o izvršenju Statističkog plana od posebnog značaja za Brčko distrikt BiH u 2014. godini.

UVODNA RIJEČ

Izveštaj o izvršenju Statističkog plana od posebnog značaja za Brčko distrikt BiH u 2014. godini podnosi Agencija za statistiku BiH Podružnica/Ekspozitura Brčko u skladu sa članom 33. Zakona o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 26/04) i članom 6. i 7. Sporazuma o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i zaposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikta.

Izveštajem su obuhvaćena sva statistička istraživanja i statističke aktivnosti utvrđene Statističkim programom od posebnog značaja za Brčko distrikt BiH u 2014. godini. Sa ciljem dobivanja relevantnih statističkih podataka za većinu statističkih istraživanja izvršen je prošireni obuhvat; u njega su bili uključeni poslovni subjekti sa sjedištem u Brčko distriktu BiH, kao i dijelovi poslovnih subjekata – "Podružnica" koje posluju na teritoriji Brčko distrikta BiH, a sjedište im je u entitetima, mimo utvrđenih kriterija i prakse koja se provodi u entitetima.

Od ukupno 160 statistička istraživanja i aktivnosti Podružnica/Ekspozitura Brčko provela je 93 statistička istraživanja oficijalne statistike i 16 ostalih aktivnosti, sedam nadležnih ovlaštenih organa za provođenje statističkih istraživanja provelo je 46 istraživanja, nije izvršeno 5 statističkih istraživanja preuzetih iz Plana rada Agencije za statistiku BiH.

U Brčko distriktu je zaokružen proces proizvodnje statistike sa svim fazama kao i u entitetima. Ažurno je vođen Jedinstveni registar poslovnih i drugih subjekata i njihovih dijelova, Statistički poslovni registar te Registar prostornih jedinica kao osnova za pravilan i potpun obuhvat jedinica posmatranja.

Pripreman je, štampan i izvještajnim jedinicama upućen statistički instrumentarij za provođenje svih istraživanja. Izvršeni su prijem i kontrola izvještaja i ostalih statističkih materijala i proveden je terenski rad. Podaci su obrađivani u skladu sa postojećom metodologijom. Rađene su i dodatne obrade za pojedina statistička istraživanja u slučaju proširenog obuhvata.

Kreirane su baze podataka i korisnicima blagovremeno osiguravani podaci. Prioritetno su osiguravani podaci potrebni poslovnim i drugim subjektima, institucijama Brčko distrikta i građanima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza (podaci o BDP, prosječnim plaćama, koeficijentima rasta potrošačkih cijena i sl.).

Dobra je saradnja ostvarena i sa entitetskim zavodima za statistiku.

1. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE STATISTIKE

1.01 Statistika stanovništva

Vitalna statistika Obrađeni su i u posebnoj tematskoj publikaciji iskazani podaci i pokazatelji demografije za period 2009 – 2013. godine, gdje su pored procjena iskazani podaci statistike rođenih, umrlih i zaključenih i razvedenih brakova u serijama po navedenim godinama. Za 2013. godinu iskazani su detaljni podaci.

Procjena broja stanovništva U 2014. godini izrađene su procjene stanovništva za 2013. godinu. Procijenjen je broj ukupnog stanovništva sa prebivalištem na teritoriji Brčko distrikta BiH, broj prisutnog stanovništva, te broj domaćinstava, koji se koriste za razne druge statističke analize. Procjena prisutnog stanovništva izvršena je prema spolu, prema starosti i starosnim grupama. Kao osnova za procjene korišteni su rezultati obrade demografskih podataka i podaci vitalne statistike bez podataka o migracijama 2009-2013. godine.

1.02 Statistika tržišta rada

Statistika zarada, zaposlenosti i nezaposlenosti U oblasti statistike tržišta rada redovno su prikupljeni i obrađivani podaci o prosječnim neto i bruto plaćama o zaposlenom kod pravnih osoba po klasifikaciji djelatnosti, podaci o nezaposlenima i prosječnim penzijama za Brčko distrikt. U 2014. godini su za podatke o ukupnom broju zaposlenih na mjesečnom nivou objavljeni i podaci za zaposlene u samostalnim preduzetnicima.

Anketa o radnoj snazi Prema utvrđenoj dinamici na godišnjem nivou u aprilu 2014. godine po deveti put je provedena, metodom uzorka, Anketa o radnoj snazi (ARS). Anketirano je ukupno 1.026 izabranih domaćinstava. Prethodni rezultati ankete objavljeni su u septembru 2014. godine. Kompletni konačni rezultati ove ankete mogu se naći na web stranici Agencije za statistiku BiH.

1.03 Statistika obrazovanja

Statistika osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja U oblasti statistike obrazovanja provedena su sva statistička istraživanja, a rezultati obrade su iskazani u posebnoj tematskoj publikaciji. Popunjeni su i poslani u Agenciju za statistiku BiH Upitnici UNESCO za statistiku predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja za Brčko distrikt BiH. Predstavnik Podružnice Brčko bio je uključen u rad radionica za statistiku obrazovanja koja se tiče finansijskih i nefinansijskih podataka u okviru EU Projekta „Jačanje ljudskih resursa“. Od 2014/2015. školske godine primjenjuju se elektronski obrasci za osnovno i srednje obrazovanje. Prema obuci urađenoj 2013. godine, škole popunjavaju obrasce elektronski i dostavljaju na pripremljenoj aplikaciji u Podružnicu. Obrasci za obrazovanje su revidirani.

1.04 Statistika kulture

Kultura i umjetnost U toku 2014. godine provedena su statistička istraživanja iz oblasti kulture, tj. prikupljeni su podaci o radio i TV stanicama, kinu, pozorištu i bibliotekama, za arhiv i galeriju. Nisu prikupljeni podaci na izvještajima za kulturno umjetnička društva, udruženja građana iz područja kulture te za festivale. Obrađeni podaci za nivo Brčko distrikta BiH za 2013. godinu, dostavljeni su Agenciji za statistiku BiH.

1.05 Statistika zdravstva

Tematska publikacija

Iz oblasti statistike zdravstva, a u saradnji sa Odjelom za zdravstvo, izvršena je obrada podataka za posljednju godinu - a rezultati obrade su iskazani u posebnoj tematskoj publikaciji. Predstavnik Podružnice Brčko je bio uključen u projekat Ministarstva civilnih poslova BiH "Reforma javnog zdravstva II" komponenta „Nacionalni zdravstveni računi“. Dogovorena je saradnja Odjela za zdravstvo i Podružnice Brčko Agencije za statistiku vezana za izradu Nacionalnih zdravstvenih računa za Brčko.

1.07 Statistika socijalne zaštite

Korisnici i ustanove socijalne zaštite

U oblasti statistike socijalne zaštite provedena su sva statistička istraživanja a rezultati obrade su iskazani u posebnoj tematskoj publikaciji za period od 2009. do 2013. godine. U 2014. godini organizovane su četiri jednodnevne radionice u okviru projekta ESSPROS, koje je finansirao UNICEF. Cilj radionica je bio dalji razvoj statistike socijalne zaštite i stvaranje jedinstvenog pristupa za nivo BiH. Dogovorena je primjena i novih obrazaca u ovom području statistike, koje Podružnica Brčko nije do sada provodila, a tiču se dječijih doplataka i ustanova za smještaj starih osoba.

1.10 Statistika kriminaliteta

Istraživanja iz oblasti statistike kriminaliteta

Statistička istraživanja ostalih društvenih područja - za područje pravosuđa - kriminaliteta objedinjava Pravosudna komisija, a ostala istraživanja u svom domenu Policija Brčko distrikta. U 2014. godini uspostavljen je novi način prikupljanja podataka kako to entiteti rade, uz punu saradnju Pravosudnih institucija Brčko distrikta BiH i statistike.

2. MAKROEKONOMSKE STATISTIKE

2.01 Godišnji ekonomski računi

Obračun BDP za nivo BiH

Urađen je obračun BDP-a za 2013. godinu po proizvodnoj metodi, prema KD BiH 2010. Bruto domaći proizvod po proizvodnoj metodi obračunat je na bazi bruto dodane vrijednosti u tekućim cijenama i primjenom metodologija SNA 93 UN i ESA 95 EUROSTAT-a kao jedinstvenog standarda.

Obračunom su obuhvaćene institucionalne jedinice iz svih sektora: nefinansijski sektor, finansijski sektor, sektor Vlade, neprofitne institucije koje služe domaćinstvima i sektor domaćinstava, odnosno obuhvaćena je cijela ekonomija Brčko distrikta BiH.

Obračunavanje BDP izvršen je na dva načina:

- prema sjedištu osnovnog poslovnog subjekta i pretežnoj djelatnosti za nivo BiH i
- po načelu regionalnih računa sa uključenim podacima za podružnice kako bi se dobili relevantni podaci za lokalne potrebe.

Objavljena je tematska publikacija o BDP-u za Brčko distrikt BiH u 2013. godini po proizvodnoj i dohodovnoj metodi i u tekućim cijenama s elementima procjene neobuhvaćenih ekonomskih aktivnosti.

Statistiku finansijskih računa provodila je filijala CB BiH provođenjem pet mjesečnih statističkih istraživanja utvrđenih Programom.

Vladine finansije praćene su redovnim provođenjem tri statistička istraživanja Filijale CB BiH: servisiranje vanjskog duga i otplata međunarodnih obaveza, budžetski prihodi i rashodi i neplaćeni javni prihodi, te istraživanjem Direkcije za finansije o bruto naplati prihoda preko uplatnih računa. Podaci su obrađivani a dijelom i publikovani u redovnoj publikaciji.

**Obračun
ulaganja
sredstava u
investicije**

Provedeno je statističko istraživanje o investicijama pravnih osoba u 2013. godini. Podaci ovog istraživanja su prikupljeni i uneseni u skladu sa zahtjevima obrasca, a publikacija je objavljena i za prethodne godine sa podacima za preduzeća čije je sjedište u Brčko distriktu BiH (organizacioni princip). 2013. godina je prikazana u publikaciji, sa detaljnim razradama po organizacionom načelu i načelu čistih djelatnosti. Obračuni investicija publikovani su prema KD BiH 2010, kao i preračun za prethodne godine.

2.06 Statistika cijena

**Indeksi
potrošačkih
cijena u Brčko
distriktu BiH**

U oblasti statistike cijena i potrošnje tokom 2014. godine redovno su snimane potrošačke cijene na izabranim mjestima, podaci obrađivani u Agenciji i na osnovu toga objavljivana saopćenja o kretanju indeksa potrošačkih cijena u Brčko distriktu BiH na mjesečnom nivou.

Na bazi indeksa računati su koeficijenti rasta potrošačkih cijena neophodni za obračun zateznih kamata u skladu sa odredbama Zakona o zateznim kamatama u Brčko distriktu BiH.

**Indeks
proizvođačkih
cijena**

U 2014. godini se nastavilo sa prikupljanjem i unosom podataka potrebnih za obračun Indeksa cijena proizvođača u zajedničkoj aplikaciji za nivo BiH.

2.07 Statistika vanjske trgovine

**Vanjska
trgovina**

U 2014. godini prikupljeni su podaci o vanjskotrgovačkom prometu sa inostranstvom a objavljena je i tematska publikacija sa detaljnim podacima za 2013. godinu i prvih šest mjeseci 2014. godine, te sa osnovnim podacima za prethodne godine.

3. POSLOVNE STATISTIKE

3.01 Godišnje poslovne statistike

**Strukturne
poslovne
statistike**

Provedeno je Strukturno poslovno istraživanje za 712 izabranih pravnih osoba u područjima djelatnosti Prerađivačke industrije, Energije, Građevinarstva, Trgovine, Ugostiteljstva i Prometa.

63 izabrana preduzeća popunjavala su detaljni obrazac SPS-D/2013, a 649 Skraćeni obrazac SPS-S/2013. Preduzeća registrovana u području Prerađivačke industrije, građevinarstva i trgovine imala su obavezu da popune i dopunske upitnike iz čijih obrada će se crpiti ponderi za provođenje drugih statističkih istraživanja.

Godišnja statistika industrijske proizvodnje

Provedeno je godišnje istraživanje industrije PRODCOM za 2013. godinu i prikupljeni su godišnji podaci o proizvedenim količinama proizvoda za dalju proizvodnju, promjeni zaliha, prodaji proizvoda i sl.

3.02 Kratkoročne poslovne statistike

Kratkoročna statistika industrijske proizvodnje

Provođena su istraživanja proizvodne statistike i kratkoročne statistike preduzeća. Mjesečno istraživanje industrije je redovno provođeno, podaci su obrađivani a indeks fizičkog obima industrijske proizvodnje je računat za nivo BiH, nivo Brčko distrikta BiH.

Kvartalno istraživanje za područje distributivne trgovine i prometa

U 2014. godini rađeno je kvartalno istraživanje u kome je obuhvaćeno ukupno 293 pravnih osoba i to 263 iz područja distributivne trgovine i 30 iz područja prometa. Podaci su unošeni i radi se na obradama.

Kratkoročna statistika građevinarstva

U 2014. godini prešlo se na kvartalne izvještaje građevinarstva pri čemu su varijable posmatranja ostale iste kao i u mjesečnim izvještajima. Za potrebe obračuna na nivou BiH prikupljaju se podaci o vrsti građevinskih radova (novogradnja ili rekonstrukcija), koliko se od vrijednosti radova odnosi na niskogradnju, a koliko na visokogradnju i sl.

Trgovina na malo

U oblasti trgovine na malo provedena su mjesečna istraživanja a obrađeni podaci nisu objavljeni za nivo distrikta, nego su obrade dostavljene Agenciji za statistiku BiH.

Statistika turizma

Istraživanja iz oblasti turizma i ugostiteljstva redovno su provođena, obrada podataka je izvršena, a rezultati obrade publikovani su u redovnim publikacijama. U ovom području su urađene izmjene na obrascima.

Promet i komunikacije

Redovno su provođena statistička istraživanja iz oblasti statistike prometa: statistika cestovnog prevoza putnika, robe, željezničkog transporta, pretovarima i uslugama u pristaništu, poštanskog prometa i telekomunikacija.

3.06 Statistički poslovni registar

Ažuriranje poslovnog registra

Nastavljene su aktivnosti vezane za unapređenje statističkog poslovnog registra kroz njegovo dopunjavanje podacima i ažuriranje prema dinamici utvrđenoj od strane Agencije za statistiku BiH. Statistički poslovni registar (SPR) je počeo da funkcioniše u 2009. godini. Tokom 2014. godine rađeno je na njegovom daljem dopunjavanju prema utvrđenoj dinamici rada.

U 2014. godini je Agencija potpisala sporazum o razmjeni podataka s Direkcijom za finansije Brčko distrikta BiH, kojim je dogovorena dostava podataka o samostalnim preduzetnicima za potrebe punjenja SPR.

4. STATISTIKA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

Prikupljanje, obrada i objavljivanje podataka statistike poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Tokom 2014. godine aktivno je rađeno na prikupljanju i obradi podataka za izradu indeksa ulazno izlaznih poljoprivrednih cijena u skladu sa propisanim međunarodnim standardima. Provedena su i sva ostala statistička istraživanja iz oblasti statistike poljoprivrede (ratarske proizvodnje i stočarstva), šumarstva, ribarstva i zaštite okoline zahvaljujući izuzetno dobroj saradnji sa Odjelom za poljoprivredu i šumarstvo kao i drugim Vladinim odjelima.

5. MULTIDOMENSKE STATISTIKE

5.03 Statistika okoliša i računi

Statistika otpada, voda

Provedena su statistička istraživanja iz oblasti statistike zaštite okoline, statistike voda, po novim obrascima i zajedničkoj metodologiji usklađenoj sa metodologijama EUROSTAT-a za ovu oblast statistike, a podaci su obrađeni i publikovani za nivo BiH.

6. PODRŠKA ZA STATISTIČKE PROIZVODE - INFRASTRUKTURA

Klasifikacija djelatnosti

Od 01. 01. 2011. godine počelo se primjenom Odluke o KD Brčko distrikta BiH koja je u potpunosti usklađena s KD BiH 2010 u svim administrativnim registrima Brčko distrikta, kod određivanja glavne djelatnosti pri statističkoj registraciji poslovnih subjekata te u publikovanju većine statističkih podataka.

Ostale klasifikacije

I sve ostale klasifikacije propisane od strane Agencije za statistiku BiH su odmah preuzete i primjenjuju se u postojećim softverskim rješenjima.

Ažuriranje registra prostornih jedinica

Registar prostornih jedinica, katastarskih općina, naseljenih mjesta, MZ, statističkih i popisnih krugova sa utvrđenim nazivima, matičnim brojevima i mapama na katastarskim i topografskim kartama i opisima granica je izrađen 2003. godine zajedničkom aktivnošću tadašnjeg Statističkog biroa i Pododjela za katastar a ažuriran 2010. i 2013. godine zajedničkim naporom Pododjela za katastar i uz finansijsku podršku Agencije za statistiku BiH.

Vođenje i ažuriranje Jedinstvenog registra poslovnih subjekata

Posebna pažnja je posvećena urednom i ažurnom vođenju Jedinstvenog registra poslovnih i drugih subjekata i njihovih dijelova. Subjektima se utvrđuje glavna (pretežna) djelatnost i matični odnosno poreski broj u saradnji s Poreskom upravom. Podaci iz ovog registra koriste se za Statistički poslovni registar, tj. za izradu adresara izvještajnih jedinica za sva statistička istraživanja koja se provode izvještajnom metodom. Akti koji se izdaju u postupku statističke registracije služe poslovnim i drugim subjektima za ostvarivanje njihovih prava i obaveza: prijave radnika kod PIO/MIO i Fonda zdravstvenog osiguranja, za otvaranje bankovnih računa i slično. Podaci iz našeg Registra služe nadležnim organima za utvrđivanje obaveze predaje završnih računa za registrovane poslovne subjekte.

U 2014. godini proveden je postupak registrovanja 402 poslovna subjekta i njihovih dijelova, od čega: pravnih osoba 150, samostalnih preduzetnika 169, podružnica čije je sjedište u Brčko distriktu 56 i podružnica čije je sjedište van Brčko distrikta 27. Proveden je postupak 385 promjena u registru i 271 brisanje iz registra. Ovi poslovi vode se dnevno ažurno.

Od početka registracije do 31. 12. 2014. godine ukupno je registrovano 9300 poslovnih subjekata i njihovih dijelova, od čega: pravnih osoba 2.901, samostalnih preduzetnika 5.141, podružnica sa sjedištem u Brčko distriktu 715 i podružnica čije je sjedište van Brčko distrikta 543. Provedena je 7.957 promjena, od čega brisanja iz registra 3.274.

**Obuka
zaposlenih**

Kontinuirano je rađeno i na edukaciji zaposlenih u 2014. godini, prvenstveno kroz projekte u organizaciji Agencije za statistiku BiH i učešće u radu radnih grupa za nacionalne račune, statistički poslovni registar, zdravstvo, obrazovanje, socijalnu zaštitu i sl.

**Publikacije,
saopćenja**

U oblasti informisanja urađeno je i izdato šest redovnih publikacija "Bilten-statistički podaci" i osam tematskih publikacija po posebnim oblastima statistike: „Indeksi potrošačkih cijena“, "Statistika socijalne zaštite", "Demografija", "Zdravstvena zaštita", "Statistika vanjske trgovine", „Nacionalni računi", "Statistika obrazovanja" i „Statistika investicija“ u kojima su date serije osnovnih podataka za prethodne godine i detaljni podaci za posljednju godinu obrade. Publikacije su dostupne i u elektronskoj formi na web stranici Agencije za statistiku BiH i web stranici Vlade Brčko distrikta BiH. U vidu saopćenja redovno su u "Službenom glasniku BD BiH" objavljuvani podaci o mjesečnim prosječnim neto i bruto plaćama, te mjesečnim koeficijentima rasta potrošačkih cijena u Brčko distriktu BiH. Na internet portalu Agencije za statistiku BiH redovno mjesečno objavljuje saopćenje o kretanju indeksa industrijske proizvodnje u Brčko distriktu BiH. Na zahtjev podaci su davani i drugim korisnicima (institucijama Brčko distrikta BiH i institucijama BiH, naučnim i stručnim institucijama i dr.)

**Koordinacija i
odnosi s
korisnicima**

Koordinacija i saradnja sa organima ovlaštenim za provođenje statističkih istraživanja i ostalim institucijama u Brčko distriktu BiH bila je vrlo dobra, prvenstveno u planiranju i provođenju dijelova statističkih istraživanja koji se na njih odnose. Sa Poreskom upravom vodi se zajednički registar poreskih obveznika i statistike, Odjel za zdravstvo Vlade vrši šifriranje uzroka smrti demografske statistike, u saradnji sa Odjelom za javni registar vrši se ažuriranje Registra i evidencije teritorijalnih jedinica, Odjel za privredni razvoj i dalje snima potrošačke cijene za potrebe obračuna indeksa potrošačkih cijena za nivo Brčko distrikta BiH i BiH, sa Direkcijom za finansije osiguravaju se detaljni podaci o izvršenju budžeta po nižim organizacionim jedinicama radi pravilne obrade po djelatnostima za obračun BDP-a. Neophodno je nastaviti sa ostvarivanjem aktivne koordinacije i saradnje sa institucijama ovlaštenim za provođenje statističkih istraživanja i drugim institucijama Brčko distrikta BiH.

Vlada Brčko distrikta BiH je osigurala prostor-kancelarija za smještaj rezervne baze statističkih podataka BiH, tzv. "Disaster & recovery centar", koji služi kao rezervna baza podataka Popisa stanovništva 2013., te sredstva za finansiranje popisa u skladu sa potpisanim sporazumom.

7. ADMINISTRATIVNA PODRŠKA

Održavanje opreme i obrada podataka

Elektronska obrada podataka je izvršena bez većih problema za statistička istraživanja za koja su osigurani računarski programi. Blagovremeno je izvršena priprema i instaliranje programa za unos i obradu podataka za 2014. godinu i blagovremeno su otklanjani zastoji u korištenju istih.

Redovno je održavana postojeća oprema, lokalna računarska mreža funkcionise, antivirusna zaštita postoji, omogućen je pristup Internetu za sve zaposlene korištenjem vlastite informacione mreže.

Vlada Brčko distrikta BiH je u potpunosti ispoštovala obaveze iz Sporazuma o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i zaposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikt BiH, te je zahvaljujući tomu omogućeno uspješno funkcionisanje Podružnice tokom 2014. godine.

Normativno- pravna djelatnost i koordinacija

U oblasti rukovođenja izrađen je, u saradnji sa ostalim institucijama za provođenje statističkih istraživanja, Statistički plan od posebnog značaja za Brčko distrikt BiH u 2015. godini i dostavljen je Vladi.

Izrađen je izvještaj o izvršenju Plana statističkih istraživanja od posebnog značaja za Brčko distrikt BiH u 2014. godini, dostavljen Vladi Brčko distrikta BiH te Agenciji za statistiku BiH.

Težište aktivnosti u narednom periodu trebalo bi biti na realizovanju aktivnosti Srednjoročnog i Godišnjeg plana rada Agencije za statistiku BiH, u dijelu koji se odnose na Brčko distrikt BiH.

ZAVRŠNE NAPOMENE

Ovaj izvještaj je sastavni dio godišnjeg izvještaja o radu Agencije za statistiku BiH za 2014. godinu i bit će razmatran i usvojen i od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Broj:

Datum: